

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII.

12. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 794.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

Česká Žena

Published Weekly

Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

... Published by the ...

BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75

Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"
1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

- 6.—Neděle—Bruno; Verena.
- 7.—Pondělí—Slavnost sv. Růžence.
- 8.—Úterý—Brigitta; Laurencia.
- 9.—Středa—Divis; Bohdal.
- 10.—Čtvrtek—František Borgiáš.
- 11.—Pátek—Bruno; Juliana.
- 12.—Sobota—Maximilian; Salvian.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP,
MANAGEMENT, CIRCULATION
ETC. OF ČESKÁ ŽENA,

published weekly at St. Louis, Missouri.
Missouri.

Required by the Act of Aug. 24th 1912.

Editor Hynek Dostál

Business Manager M. Dostál

PUBLISHER:

BOHEMIAN LITERARY SOCIETY

OWNERS:

Hynek Dostál,

Moj. Dostál

Charles Huber,

Ant. Triska,

Known bondholders, mortgages and
other security holders, holding 1 per cent
or more of total amount of bonds, mort-
gages or other securities:

NONE.

Sworn and subscribed before me this
25th day of September, 1935.

PETER STEIS,

(Seal) Notary Public.

My commission expires Aug. 7th, 1937.

OZNÁMENÍ DO SEALY, TEX.,
A OKOLÍ.

Prosím laskavě všechny odbě-
ratele "Hlasu" a "České Ženy",
aby dle možnosti mně odevzdali
předplatné i doplatné pro oba
listy. Žádám Vás uctivě, byste
tento nepatrný poplatek mně
odevzdali spíše, než budete mít
prodanou všechnu bavlnu. Hlav-
ně ti, kteří dluhují za více roků.
Nečekejte upomínky z admini-
strace těchto listů! Máte dobrou
příležitost mně odevzdat své po-
platky každou druhou a čtvrtou
neděli v každém měsíci v Sealy
u kostela. Jsem na každém místě
ochoten Vás obsloužit.

J. L. Lamer, Jr.,
jednatel Hlasu a Č. Ž.

V příštím čísle "České
Ženy" začneme oznamovati
premií za získání nové od-
běratelky, která jistě si za-
slouží, byste se o ni pokusili.
Práce získání odběratelky
je namáhavá, ale premií
jako tato budete jistě odmě-
něni ku své spokojenosti.
Něco podobného jsme posud
ani nemohli udělovati za
pouze jednu novou odběra-
telku.

Na letním bytě. "Proč stojí
ten policajt, prosím vás, na ná-
vsi a ukazuje pořád jedním smě-
rem?" "To jest tak: Tady jsou
tři hospody a on ukazuje k ho-
spodě svého zetě."

Věčná překážka. "Tak co, již
jste si ustavily svůj dámský
klub, milostivá pani?" — "Ale
kdež, bylo navrženo, že předsed-
kyní bude nejstarší dáma — tak
se to rozbilo — bez předsedkyně
to přece nejde."

Klidné povolání. Lékař: "Má-
te klidné povolání?" — Pacient:
"Jak to myslíte, pane doktore?"
Lékař: "Myslím, zda při svém
zaměstnání hodně sedíte?" —
Pacient: "Ano, já jsem jockey!"

Soudce: "Pamatujte si, že
psát anonymní listy je největší
špatnost!" — "Pane rado, já to
docela uznávám a taky si každé
takové psaní dám psát od jině-
ho."

Očividný důkaz. Milenec v
chuchelském lesíku, vážně: "Vi-
díš, milá Katuško, tohle pohorí,
ty skály, ta pole, to všechno bylo
kdysi pokryta mořem..." —
"Slečna: "To je docela pravdě-
podobné, podívej se, támhle pod
stromem vidím docela zřetelně
krabičku od sardinek!"

Nenávidí lihoviny

Můžete mu to usnadnit, aby se pozvolna vzdal
nemůžného pití whisky, jalovcové nebo vína. Je-
dnoduše přidejte CRAVEX prášek do jeho kávy,
čaje, lihoviny neb tekutého pokrmu—bez vůně a
chuti bráný tímto způsobem. Bezpečný a ne-
škodný. Bez jeho vědomí, jeho chuť na lihoviny
by měla v brzké zmlzet. Spokojenost! se vrátila
do mnoha domovů, proč ne do Vašeho? Zasláno
poštou vyplacně, v jednoduchém obalu, za \$1.00
CRAVEX Co., Dept. C-2, P. O. Box 122, West
Los Angeles, Cal.

Byl Stále Unaven.

Pan Henry Dorn, Wilcox, Neb.,
píše: "Před několika léty nacházel
jsem se v ubohém stavu. Neměl
jsem žádnou chuť k jídlu, nemohl
jsem spáti a byl jsem vždy unaven.
Lékař řekl, že bych se měl podro-
biti operaci. Pak jsem počal bráti
Hoboko. Bral jsem jej po dlouhou
dobu a jeho účinky na mne byly
obdivuhodné." Toto jest jeden z
mnoha tisíců děkovaných dopisů.
Dra. Petra Hoboko jest dobrou
vyzkoušený léčivý prostředek, se-
stavený z bylin, kořenů a semen,
uznané léčivé ceny. Tento lék po-
vzbuzuje trávení, pravidluje střě-
va, odstraňuje jedovaté nečistoty
ze soustavy a pomáhá přírodě vy-
budovati silné, zdravé tělo. Nežá-
dejte o něj lékárníka; může býti o-
patřeno pouze od místních jedna-
telů, stanovených Dr. Peter Fahr-
ney and Sons Co., 2501 Wash-
ington Blvd., Chicago, Ill.

Píchání na prsou.

Naše jednatelka pi. Irvinský, Banner,
Okla., dostala toto psaní: Dejte do novin,
že mi píchalo na prsou a několik náplastí
z Nonat přiložených mi pomohlo. Odpo-
ručuji Nonat jiným trpícím, neb velice
pomáhá. — John Tyl, 100 Chestnut St.,
Garfield, N. J.

Za 21 roků Nonat vyléčila rheumatism,
píchání na prsou, bolest zad, boku, u srd-
ce, žaludku, kašel, lišej, staré otevřené
rány, omrzliny, opaření, spálení, ne-
žity, boule, vydláky, podbíraniny i prsou
žen, otravu krve od zranění rezavým před-
mětem, hmyzem neb trávou, kuří oka,
mozole a mnohé jiné bolesti. Vytáhla bez
počtu dřevěných i ocelových trisek, jehel,
kostí. — Pravá masť je s Trade Mark—

NONAT

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c
a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo
jednatel, ale nic jiného neberte. — Pište
přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicagu u p. Nanak, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u pl. F. Krobůšek, 12718
Holborn Ave.

ŽENY! Při zastavení, nepravidel-
nosti a bolestivosti měsíční
periody objednejte si ihned můj osvěd-
čený, starokrajský prostředek. Cena \$3.
Pište s důvěrou!

MRS. M. LESKOVAR,

507 E. 73rd St. New York, N. Y.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICĚ

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 12. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 794.

M. Sadovská:

Apoštolky salesiánské řehole.

V poslední době se mnoho mluvilo a píše o velikém světcí Donu Boscovi. Krásný spis P. Albertiho vyvolal všude pozornost, a kritické na slovo vzaty, vše jej ocenily. Je si třeba všimnouti, že Don Bosco vzbudil nejen celou řadu apoštolů, pracujících pro uskutečnění křesťanské dokonalosti a spásu mládeže katolickou výchovou podle preventivního systému, ale že uvedl v život i sdružení apoštolek — soustředěných se v troji velké lásce: K Velebné Svátosti, k Panně Marii a k sv. Otcí.

Don Bosco stal se zakladatelem řehole Dcer Pomocnice křesťanů, která se velmi rychle rozšířila ve všech dílech světa a koná hotové divy, získávajíc Pánu Bohu mnohé duše. Řehole má tři úkoly: Poskytovat ochranu a pomoc sociálně — charitativní, vychovávat a vyučovat mládež, pracovat v misiích. Aby splnila první úkol, řehole vede množství svátečních oratorií, opřených o své náboženské družiny, dále pěvecké školy, sportovní kroužky, okružní knihovny, výchovná divadla; sestry dále se obětují v charitativních ústavech, jako sirotčincích, útulcích pro děti opuštěné, v nemocnicích, patronátech dívek, dělnických konviktech, v pensionátech, poškolních opatrovních, horských a přímořských koloniích.

Druhou fází obsáhle své činnosti provádí řehole řízením škol, od opatroven a mateřských školek po školy obecné a střední, školy farní, řemeslnické a večerní, ústavy a školy učitelské, pracovní, kole-

je, konvikty atd. Misijská činnost sester je velmi neobyčejná; prováděna je v četných oblastech Ameriky, Asie i Afriky, mezi příslušníky rasy žluté, černé i rudé, mezi nejzaostalejšími divochy a nejzarytějšími pohany, kde každá misiónářka musí prožít křížovou cestu, projít řetězem těch nejstrašnějších útrap. Nyní působí na 600 sester v misiích.

Mnohé ze zemřelých řeholnic požívají pověsti svatosti a usiluje se o jejich svatořečení. Je to zejména první generální představená a zakladatelka Dcer Panny Marie Pomocné, matka Marie Mazzarello, jež působila až do roku 1881. Jaký byl duchovní vývoj této apoštolek? Docela jednoduchý. Prostá venkovská dívka slabého zdraví, jež s bídou uměla číst a psát, vyrostla vnitřně tak, že dospěla k vyšším svátostem. K dokonalosti ji přivedly: Vroucí úcta k Spasiteli svátostnému, již dán výraz častým svatým přijímáním a naprostá poslušnost k duchovnímu vůdci.

Následky nemoci ji přinutily — živiti se lehčími pracemi, hlavně šitím. S několika družkami pečovala o děti a v této družině našel sv. Jan Bosco základní buňku budoucí velké rodiny Dcer Panny Marie Pomocné. Proces svatořečení zakladatelky Dcer je již v Římě.

Jinou význačnou hrdinkou salesiánskou je sestra Teresie Valsé Pantellini (1878.-1905). Tato, ač pocházela z vyšší společenské třídy, toužila připodobniti se chudým a jim sloužiti. Po smrti matči-

ně přistoupila k Dcerám Panny Marie Pomocné a pracovala v skrytu, úplně se obětujíc pro ideu, aby Spasitel byl důkladněji poznán a milován.

K těmto dvěma světicím družím se vdova Dorota de Chopitea, která sice nežila v řeholi, ale vynikala nemensšími ctnostmi jako řádové sestry, prve jmenované. Žila v letech 1816.-1891. a byla největší podporovatelkou prvních salesiánských domů ve Španělsku. Jako manželka a matka ustavičně na svém místě a plna lásky, na svém místě ve společnosti, na svém místě u stolu Páně a při rozjímání. Konała všechno tak, aby přinášela skryté oběti z lásky k Spasiteli. Její křesťanství pronikalo celým životem soukromým i veřejným; láska přesahovala kruh rodiny a objímala chudé, trpící a všechny potřebné. Svátý Jan Bosko ji nazval matkou Salesiánů a při osobním setkání ji řekl, že přijde přímo do nebe. Její proces svatořečení bude brzy zahájen v Římě.

V New Yorku zemřela v roce 1934. žačka sv. Dona Bosca, představená provincie Misijských sester M. J. Lombardi. Narodila se roku 1865. v Turíně a řeholní sliby skládala do rukou světcových. — Vynikla také hrdinskými ctnostmi, takže její památka žije trvale jako památka svatých sester.

Nás holi, že ženské řehole salesiánské, jež působily tak blahodárně ve všech dílech světa, v Československu doposud se apoštolské práce neujaly. Říditelství salesiánského ústavu ve Frýštáku u

Holešova uveřejnilo výzvu: "Právě v dnešní době je nejnalehavější potřeba podati mateřskou ochrannou ruku i české ženské mládeži. Zbožné, zdravé, obětavé křesťanské dívky od 16 do 24 let, které chcete býti účastny této vznešené práce, hláste se pod vítězný prapor mariánský, aby již letos mohl odjetí prvý hlouček českých sale-

siánských kandidátek do turinského mateřince, kde Vás Vaše sestry starší se sesterskou láskou očekávají. Přihlášky přijímá a potřebné informace podává Ředitelství salesiánského ústavu ve Fryštáku u Holešova na Moravě.

Uposlechnou čechoslovenské dívky této výzvy? Budeme mít brzy salesiánské apoštolky české?

VII.

Tu neděli před svatou Kateřinou přivezl si mlynář Vojtěch Kopal do mlýna "Na valše" mladou ženu, Boženku Dohnalovou.

Lenka ji uvítala na prahu mlýna chlebem a soli, a když Boženka kousek Božího daru požila, objaly se obě přítelkyně a upřímně se několikrát políbily.

I šťastný Vojtěch chytil Lenku do náruče a přivinuv ji k sobě, — řekl dojatě:

"Boženka očekává, že ji budeš mít vždycky ráda!"

"Nepřestanu ji nikdy milovati k vůli tobě, Vojtiku, i k vůli ní, — protože je hodná a dobrá. Budu ji mít ráda i k vůli sobě, protože z jejího štěstí přejde radost i do mého srdce!" odpověděla Lenka srdečně a políbila bratra na obě tváře.

"Bude tu více štěstí, bude-li tu více dobrých a spokojených srdcí!" řekl bratr potěšen a přenechav Boženku Lence, aby jí poradila a pomohla při úklidu jejich věcí, vyšel na dvůr tak, jak byl, ve svatebním obleku a s proutkem myrty v knoflíkové dírce.

Na zápraží chytila ho Babuša.

"Pán Bůh vám dej štěstí a hojného nebeského požehnání", řekla roztrfěným hlasem a v upřímných očích zatřpytily se jí slzy.

Mladý pantáta ji podal ruku. — Chytla ji oběma tvrdými dlaněma a nežli tomu mohl zabrániti, přitiskla na ni své suché rty.

"To ti Bůh odpust, Babušo, takovou pocť!" zasmál se mlynář a pohládl ji šedivější hlavou. "Což pak jsem nějaká vrchnost?" žertoval.

"Můj Bože, zalkla bych se holestí, pantáto, kdybyste mi nedopřál říci vám tak, jak umím, jakou mám i já radost z vašeho štěstí!" mluvila Babuša a utírala si cípem zástěry oči.

"Vím, Babušo, že jsi hodná a že tvé přání jde od srdce. Běž se ukázat i mladé panímámě; — jsou tam s Leničkou. Snad tě budou potřebovat!"

"Běžela bych hned, ale musím na sebe vzít kus lepšího hadru, aby si mladá panímáma nemyslila, že jsem coura, která ani neví, co se patří!"

"Nu, jak chceš, Babušo, ale libila by ses jí i tak", smál se šťastný mlynář a šel se podívat k rybníku, nestoupla-li voda. —

Zahleděl se do tichého podvečera, ale jeho srdce, naplněné štěstím, nepocíťovalo stesku při pohledu na zaniklou krásu léta. — Tmavě modrá obloha byla bez mráček. Kopal k ní pozvedl oči a zatoužil z hloubi duše:

"Můj Bože! Dej, aby náš život byl tak čistý a jasný, jako je blánek nad námi, kterým přikrýváš zemi!"

Pak se obrátil ke mlýnu. Bílé jeho zdi se třpytily v odrazu slunečního světla. V zahradě pod okny stavení stály holé stromy jako unavení starci. S omšelých vantroch kapala voda. Prkna nad lednicí byla šedivá stářím, jako holé větve topolů, které se nad lednicí vzpřahovaly jako velké prosící ruce.

Ze zanášky vyšel Ignác, také ještě svátečně ustrojený. Podíval se po střechě stavení a když viděl, že na ní holubi dosud vrkají, tleskl do dlaní, aby je sehnal do holubníku. Zakroužili mu kolem hlavy vláčnými pohyby křídel a jeden za druhým mizel ve dvířkách budek, upevněných na štítě budovy.

Slunce zacházelo. Ale nežli jeho víc a více rudnoucí koule utonula v hlubinách hvozdů, které lemovaly západní obzor, — zamířil mlynář do mlýnice.

Zavřel její těžké dubové dveře trámecem, jež zasunul do otvorů v kamenných futrech a utuživ je klínem, aby těsně přiléhaly, dal se zanáškou ke dveřím na síň z níž se vcházelo do velké světnice.

Zde už svítili velkou petrolejovou lampou, zavěšenou pod bílým stropem. Babuša metla podlahu pometlem z jedlové chvoje, která naplnila vzduch svěží vůní lesa. S ní splýnula kořená vůně žitné mouky, vrhnuvši se sem ze síně, když mlynář otevřel dveře.

Lenka s Boženkou chystaly večeri z výslužky, kterou si manželé přivezli. Babuša dostala také plný talíř koláčů i cukroví a do druhé ruky jí dali uzlíček s pochoutkami pro Ignáce.

"A za hodinu přijď ke mně, — Babušo, — budeme se učit!" vybídl ji Lenka, když Babuša, dávši s Pánem Bohem, byla již ve dveřích. —

"Čemu ji učíš?" podivili se mladí manželé.

"Čtení!" usmála se Lenka.

"Což neumíš?" podivil se Vojtěch.

"Je to k neuvěření, že ano?" u-

smála se Lenka. "Ale teprve nedávno jsem se dověděla, jaký je to chudák. A stydí se za to, ubožáček!" —

"Myslíš, že ji něčemu naučíš?" tázala se Boženka.

"Je neobyčejně bystrá a chápe. K počátkům čtení pobídl ji vlastně náš Ignác. Koupil jí o jar-marku srdce s nápisem "Babuše" a jak jsem se přesvědčila, naučila se sama číst jednotlivá písmenka svého jména. Ignác číst umí, a ona nechce zůstat za ním!"

"Prosím tě, Leničko, proč se zmiňuješ stále také o Ignácovi?" — divil se Vojtěch.

"Můj Bože!" zasmála se Lenka. "Až ji naučím číst, hned se s tichostí vezmou!"

Vojtěch se rozesmál, až mu slzy vyhrkly. Boženka se dala také do smíchu, ale když viděla, jak Lenka na ně udiveně pohlíží, řekla již vážněji:

"Není na tom konec konců nic podivného. Ignáce by čekal na stará léta chudobinec a ji také. — Takhle pomůže jeden druhému, a já bych si ze srdce přála, aby u nás zůstali i jako manželé. Pokud budou k práci, ať pracují, a až nebudou moci, však ve mlýně není o trochu živobytí nouze."

"Za tuhle pomoc pro ně ti děkuji, Boženko. Nechtěla jsem tě hned první den obtěžovat prosbou — aby tu mohli zůstat. Budou věrně sloužit i až se vezmou. Jejich vděčnost a zaplat' Pán Bůh má velkou cenu!" pravila Lenka a rozdělala večeři.

Vojtěch vstal a pokřížoval se a jal se nahlas modlit před jídlem. Byla to jeho první modlitba jako ženatého hospodáře, kterou konal se svou ženou. Jeho hlas zachvíval se přirozenou vroucností a byla v něm i vážná a zároveň pokorná prosba muže, který stojí na prahu nového života.

Lenka jedla s nimi, a když po večeřeli, pomohla Božence uklidit nádobí. Pak odešla do své světničky, kam za ni za chvíli přišla Babuša.

Usedly pod lampu ke stolu, — Lenka vyndala ze své truhly tenkou knížku a otevřevši první list,

jala se Babušu učit číst literky. Byl to Lenčin slabikář, který jí maminka uschovala na památku a který jí byl opravdu vzácnou upomínkou jak na dětství, pokud je neštěstí v jejich stodole neproměnilo v řadu bolestných dnů, tak na milého učitele a nejvíce na maminku, která, držíc ji na klíně, učila ji čísti, jako dnes ona učí starou a dobrou Babušu. —

Druhého dne přišli uvítati mladou hospodyní "Na valše" její nejbližší sousedě, mlynářci Cucla a Nešil, ale protože mladá paní má byla nyní jejich sousedkou, — slušelo se, aby jí udělali návštěvu v její residenci, s níž je spojoval potok.

Měli na to dost pokdy, protože vody v rybnících nebylo, a práce na polích byla již také u konce.

U Kopalů byli na návštěvu obou sousedů přichystáni. K přesnídávce předložil jim studenou telecí pečení, nebo kuřata, jichž zásobu přivezli mladí manželé ze svatební hostiny a o několik lahví vína a piva postaral se Vojtěch již několik dní před svatbou.

Boženka s Lenkou hospodařily v kuchyni. Mladá panímáma se sice také přičiňovala, ale práce ji přece nešla tak jako doma. Zejména dnes, hned první den po svatbě. Myšlenky se jí pořád rozbíhaly. Hned byla doma v nedaleké minulosti a nežli měla pokdy si postesknouti, jak rychle její dívčí léta uplynula, jako když se voda převalí v prudkém spádu po splavu, zamyslíla se o budoucnosti, do níž včera učinila první krok. Nový život ji očekával, vážné povinnosti jako ženy provdané a jako hospodyně v celém hospodářství stály před ní.

"Můj Bože", posteskla si Lence a pohlédla na ni očima téměř prosícíma. "Jak se všechno změnilo tím včerejškem, jediným dnem života, Leničko!" řekla a přitulila se k ní, jako ptáče vyplašené z vlastního hnízda.

Lenka ji pohladila po rozpálených tvářích a políbila na čelo.

"Život není jinaký, Boženko! Mnohdy minuta změni jeho běh i náš osud, a musíme jen Bohu dě-

kovati, dostaly-li jsme se touto změnou na cestu za štěstím," těšila ji a povzbuzovala. "Vojtěch je hodný a má tě rád, Boženko! A milujeme-li někoho, vystříháme se všeho, co by mu mohlo působiti bolest!"

"O ano!" řekla mladá mlynářka a zapýřila se při tom až po kořínky vlasů na hezkém a hladkém čele. "Je velmi hodný, něžný a šetrný, Leničko! Přesvědčila jsem se o tom, a vědomí, že mne miluje, naplňuje mou duši důvěrou a nadějí ve šťastnou budoucnost!"

Na siní se ozval hovor — to pantáta Kopal vítal hosty Cuclu a Nešila.

"Musíš teď jít k nim, panímámo!" brala Lenka Božence z ruky vařečku a upravila jí kadeře vlasů nad skráněmi.

"Bože! Kdybys mohla aspoň na chvílečku jít se mnou!" pýřila se Boženka a pohlédla prosebně na Lenku.

"Ach, proč ne, ty mladý blázinku!" usmála se Lenka a poodtáhla hrnečky na kraj plotny. — "Mne oni si, myslím, budou dobíratí více nežli tebe, když jsi už panímámou. Ale nedáme se!" řekla srdnatě, aby švekruši povzbudila.

Ve světnici byl už hlasitý hovor. —

"Panímámo, pojd' uvítat hosty!" volal odtud Kopal a otevřel dveře do kuchyně.

Hořic ve tvářích, jako by jí na nich kvetly žhavě rudé růže, vešla Boženka do světnice. Lenka šla za ní a nechala ji předejít.

"Vítám vás, pantáto, k nám", přistoupila mladá panímáma napřed k Cuclovi a podala mu ruku. Pak se s tímž pozdravem obrátila k Nešilovi.

Oba mlynáři přijali pozdrav mladé ženy s důstojnou vážností. Pak se Cucla trochu prolomil v kolenech a hledě mladé mlynářce upřeně do očí, zahovořil:

"Přišli jsme vás uvítati, panímámo, jako naši novou sousedku. — Přilétla jste jako jiříčka pod starý krov Kopalův a vaše mládí a dobré srdce přinesly sem radost a pantátovi štěstí. Zachovejte tyto drahé poklady s pomocí Boží v

tomto stavení po celý svůj život, buďte muži svému potěšením a pomocníci v dobách dobrých i zlých a nám všem dobrou sousedkou! Necht' vám u nás a mezi námi Pán Bůh žehná!"

Kopal podal Božence i Lence čišky naplněné vínem a když Cuclo s Nešilem také vzali pohárky do rukou, postoupila Boženka do popředí a hledíc všem upřeně do očí, řekla:

"Zaplat' vám Pán Bůh, pantáto Cuclo a pantáto Nešile, za vaše upřímné přání! Když se dívám nyní do vašich dobrých očí, je mi, jako bych pohlížela do očí svého tatínka. Vaše přátelství a příjemné sousedství s vámi bude mne i mého pantátu Vojtěcha vždy naplňovati blaženou bezpečností, — protože s důvěrou ve věrné přátelství překonává se v životě všechna bolest, jako zase větší radost působí štěstí, víme-li, že se z něho těší s námi dobří naši přátelé. — Zachovejte mne i mého pantátu v přátelské, upřímné lásce, a my vám za to slibujeme úctu a vážnost. Jako vdaná žena prosím Pána Boha, aby žehnal všem našim dobrým úmyslům, aby vám dopřával zdraví a provázel svatým požehnáním vaše práce!"

"Dejž nám to všem nebeský Pán Bůh!" zakončil Cuclo a připil si první s mladou panímámou. — Pak se čišky všech stčetly k společnému připitku.

Když všichni usedli za stůl, vytratila se Lenka do kuchyně. Byla ráda, že si ji oba mlynáři ani nepovšimli a že ji ani Boženka již nezdržovala, aby zůstala ve světnici. —

Chystala oběd a ježto tušila, že bratr pozve oba staré sousedy, aby s nimi poobědvali, poslala Babušu do kurníku, aby zařizla dvě větší kuřata.

Usmaží je, aby byla k obědu čerstvá, a k tomu udělá kapra na modro, jako lehčí jídlo, a polévku z jiker. Měla s tím dost práce a zabrala se do ní jako dobrá kuchařka s pečlivostí, naučenou od nebožky matky.

Dvěře ze síně pojednou zavrzly, a Lenka, domnívající se, že při-

šla Babuša se zařiznutými kuřaty, ani se neohlédla a řekla:

"Dobře je oškubej. Babušo, a hned vykuchej!"

"To jsem, Leničko, já, a ne Babuša!" zahovořil za ní mužský hlas.

"Skoro jsem se ulekla, pantáto," řekla, když podle hlasu poznala Cuclo.

"Chtěl jsem viděti, jak ti to sluší u plotny", zažertoval mlynář.

"Ani jste nepožádal o dovození, pantáto, smíte-li sem vejíti!" zažertovala Lenka, omývající ve větším železnáku oškrabané brambory.

"Pravda, pravda, Leničko, ale vím, že nejsi zlá", minil mlynář, usedl na roh lavice u kamen a podíval se dívce do hezkých očí.

"O, mohl byste se mýlit, pantáto! Někdy mám také svou hlavu!" řekla a přiklekla ke dvířkům kamen, aby přiložila.

"Však víš, že nejdu na zvědy, co chystáš. Ale jářku, když jsem tady, musím se na Leničku podívat zblízka. Na svatbě nebyla a od pouti je to už dávno!" mluvil a mnul si vrásky na starém čele.

Zvedla k němu obličej, ozářený ohněm z otevřených dvířek plotny. —

Zamrkal několikrát rozpaky, — jako by jí chtěl říci něco hezkého, ale když nenalezl vhodných slov, opřel se těžkou rukou o lavici a vstával ztěžka.

"Je to divné, Leničko! Člověk by rád něco řekl, ale srdce, ač to cítí, nedává mu k tomu slov!" řekl, napřimuje se.

"Ach, pantáto", pravila, dosud klečíc. "I z vašeho mlčení mluví ke mně vaše dobrotá!"

"Pravda, Leničko. Líp je někdy neříci nic, nežli slovem probuditi bolest v srdci!"

Zavřela dvířka u kamen a chtěla povstati. Ale srdce se jí rozbušilo strašlivým nápirem bolesti, kterou pocítila v jeho blízkosti. — Přistoupil k ní a podával jí obě silné ruce. Ale neuchopila jich a sehnula se níže k zemi, jako by na ni spadla hrozná jakás tíha.

"Pantáto!" zaúpěla, přitiskla hlavu k jeho nohám a objala je křečovitě.

"No, Leničko, no!" těšil ji a hladil ji něžně po skloněné hlavě. — "Trpím s tebou, zlaté děvče!" — mluvil trhaným hlasem a několik velkých slz vyhrnulo se mu z očí a spadlo do jejích vlasů. "Bude zas dobře, Pán Bůh dá! Jen ty si srdéčko netrap a ponechej všechno na vůli Boží", a zvednuv ji, jako by byla lehoučkým pirkem, postavil ji vedle plotny.

"Musím tam!" ukázal na síň a utíral si modrým šátkem oči.

"S Pánem Bohem, pantáto!" — řekla, dusíc se hořem.

Přihnul se v zádech, aby nenarazil hlavou o futro nízkých dveří, a vyšel na síň. Srazil se tu s Babušou, jež div ho neporazila, jak pospíchala se zařiznutými kuřaty.

"No, Babušo! Letiš jako divoká!" zabručel.

"Eh, pantáto! Div se nezalknu, jak popadám dech. Což pak jsem je mohla chytit? Jako vrabci mi lítaly kolem hlavy, a nebýt Ignáce, honila bych se za nimi po dvoře ještě teď!" mluvila Babuša udýchaně otevřenými ústy.

"Ty, s tvým Ignácem!" hlučel Cuclo.

"Můj Bože, pantáto! Nebýti jeho, — byly by dnes k obědu jen brambory!" nedala se Babuša a letěla do kuchyně.

VIII.

Tolik štěstí a blaženosti, jako jich bylo v srdcích obou mladých manželů Kopalových, nebylo však v ostatním světě. Bůh dopustil, aby lidé zapomněli, že se mají milovat, když valná většina národů zřekla se víry v Jeho svrchovanost a dala v srdcích svých místa ďáblu. —

Svět zahořel požárem a proměnil se v jedinou sopku, chrlicí z obrovského jicnu oheň a zničení. Peklo se vyřítilo ze svých bran, a smrt se rozpádla světem jako furie zbavená pout, slitování a milosrdenství. —

Mlýny Boží se rozběhly a drtily svými žernovy lidská srdce. Potoky krve z nich vytékaly. Ženy šilely hořem a bolestí, a zoufalý pláč matek i dětí rval srdce.

Půda všech bojišť světa sytila

se teplou lidskou krví, a tam, kde netekla krev, rozléval se přívál slz. —

V cizích zemích umírali lidé s bolestným kvílením marně touhy po měkké a vlidné náruči rodné půdy. Smrt netřídila oběti války dle příslušnosti k rodným hroudám, a učinila zemi velkým společným hřbitovem. Otvírala své chladné lůno a přijímala v ně zmučená těla. Hloubky moří se rozšklebily a polykaly jako obrovské nestvůry bohatou kořist. Laviny sněhu a štěrku, zvížené a podnicené k ničení výbuchy děl, smetaly celé pluky vojsk do jicnů propastí.

Zdálo se, že se Boží oko zavířelo, a že urputný zápas lidstva nemá pro Stvořitele většího významu, nežli boj jepic, usilujících o blízkost světla, jež je vraždilo.

Smrt volila všechny způsoby k ničení: Hlad byl mukou, která ze slzavého údolí země tvořila očištěc — vysoké horečky pálily těla, jako by byla pohřbena v pekle — zmrazení údů, pozbytí zraku neb ostatních smyslů činily z lidí zuřivé šilence.

Peklo vítězilo. Duha míru, jež byla zárukou slibu Božího, že nikdy již nepřijde zničení na svět potopou, byla zahalena mraky černého dýmu, ježž chrlily k nebesům jicny děl a požáry lidských bydlíšť.

Města padala do ssutin, a kříže chrámů válely se v jejich troskách.

Slova útěchy zněla hluše, ne-li jako posměch, a úpěnlivost modliteb neměla průbojnosti k trůnu Milosrdenství. Vraždicí síla utkávala se s pokorou lásky a vítězila svou neurvalostí a surovostí. Svět hořel a hynul, láska lkala v síních nemocnic, lazaretů a obvazišť. —

Smutno bylo o pouti u svatě Anny, jež připadla do dnů prvního vzplanutí gigantického zápasu válečného. — Páter František kropil při Asperges shromážděné věřící svěcenou vodou, a tentokrát jako by její krůpěje byly orosily tváře všech přítomných mužů a žen, ba, žen nejvíce, — protože po jejich smutných tvářích koulely se bohaté slzy. Starý Pavlík bral "áčko" a jeho zvuk kvílel kostelem jako

úpění hrdla rdouseného bolestí. — Obličej svatě Anny, "nejmocnější báby Pána našeho Ježíše Krista", na obraze hlavního oltáře byl jako by zestárly úzkostí o ty, kteří k ní volali o přimluvu u přátel Kristových před Božím trůnem.

Při Kyrie nezpívaly housle; — lkala jen srdce zpěvaček, a hlasy zpěváků Cucly, Nešila i Kopala se zajíkávaly, jako by i jejich hrdla rdousil pláč.

"Pane, smiluj se, Kriste, smiluj se!" mělo dnes hlubší a vroucnější přízvuk, protože nezpívala jen ústa, nýbrž i srdce veškerou tíhou a úzkostí.

Kostel byl zmítán bolestí jako tonoucí vrak na rozběsněných vlnách. Na postranním oltáři byl obraz Spasitele, — dřímajícího na lod'ce, jež byla hříčkou divoké bouře. Před ním klečel sv. Petr se sepjatýma rukama a prosil: "Pane, zachovej nás, hyneme!"

Z mnoha lidských úst dral se tento zoufalý výkřik o pomoc, aby Pán povstal a pokynul bouři, aby utichla.

"Co se bojíte, malověrní?" slyšela však dnes malokterá duše z úst Mistrových, protože úzkost jí uzavírala sluch a strach s ní zmítal jako roztrhanou plachtou na nalomném stěžni člunu.

"Ženu statečnou kdo nalezne?" četl pater František v epistoletě. — Jeho hlas byl dnes zvučnější, zněl jako by srdce zvonu tlouklo do kovového pláště a volalo a zvalo k statečnosti všechny přítomné ženy.

"Z daleka a z posledních končin je cena její! — Důvěřuje se v ní srdce muže jejího a kořisti nemá nedostatku. — Hledala vlny a lnu a dělala podle umění rukou svých."

Můj Bože, jaká je pravda v těchto slovech a proč ji duše chápe nejplněji teprve, když se srdce teletí hrůzou a když už krev teče ne sice ještě z ran těla, ale ze srdce, probodeného již ostrým mečem rozloučení!

Znamení křížů, jimiž ženy žehnaly muže a matky syny, chvěla se v bílém světle kostela a hřbitov kolem něho zdál se býti domovem

i těch, s nimiž se loučily včera bolestným "s Pánem Bohem!"

Vysloviti při tom jiný pozdrav, jiné jméno, nežli jméno Boží, bylo nicotností, bylo zneuctěním nejvážnější chvíli života. — Jen Bůh mohl jíti s člověkem, jehož ženy a matky tiskly na své srdce, jen Bůh mohl přikázati hrozným plamenům, aby se proměnily v lahodný vánek. —

Zpěv dívek ve chrámovém sboru byl tlumen úzkostlivou bolestí.

Cilka důchodňová, hezká brunetka s očima jako jiskry, byla dnes jako umučení. Měla známost s adjuntem od soudu, který byl záložním důstojníkem a byl už skoro na cestě k svému velitelství. Lojzi poštmistrova nestačila si utíratí oči, protože její snoubenec, advokátní koncipient, byl již od podzimu předchozího roku u vojenských a právě včera jí psal, že nelze po vyhlášení války očekávat, že by ho propustili. Māna, dcera ředitele záložny, měla už skoro před svatbou s účetním městské spořitelny, ale sešlo z toho, protože účetní byl v první výzvě a také již odejel. Měla červené a od pláče napuchlé oči, a kdykoliv se podívala na některou z postižených kamarádek, chytla ji bolest za srdce a zalomcovala s ní, jako když se vítr opře do mladé břízky.

Márinka Havlíková, chudé děvče, která jediná chodila na kruchtu jen v šátku, měla již na čtvrtý rok hochu u válečného námořnictva. Vyučil se doma strojnictví, potom šel na průmyslovou školu a odtud hned na moře, aby se ve svém odboru zdokonalil u lodních strojů. Čekala trpělivě na jeho návrat — letos na podzim měl už přijeti, a zatím. —

"Co s ním bude, můj ty Kriste Ježíši, v té hrozné dálce a na moři, kde i mimo válku byl každodenně v kolikerém nebezpečí!" — stěžovala si Polduši, dceři stárka z panského mlýna, která dosud neměla známosti, ale už přece poznávala hroznou osudovost války, protože měla bratra důstojníkem u dělostřelectva.

Všechny tyto dívky pohlížely dnes s nedobře ukrývanou závistí

na Lenku Kopalovu a divily se, — když viděly slzy i v jejích očích.

"Proč pláče?" tázaly se, "když tam nikoho nemá, když se o její lásku nikdo dosud neucházel, a ona také známosti nevyhledávala? Ani bratra ji neodvedou a nepošlou do pole, když tu není nikoho, kdo by mu hospodařil a zejména řídil mlýn". Napřed se už soudilo, že muži v tomto povolání musí zůstat doma, aby hospodářství nepustlo a mlýn nezahálel. —

A Lence bylo přece smutno a až k zalnutí úzko. Slibovala si hned po odjezdu Kamilově, že musí svoje hoře přemoci statečností a silou vůle i ujišťováním, že marnou, bezvýslednou a pošetilou je každá touha po něm a že hroznou skutečnost jeho nepřítomnosti nezmění, ani kdyby si oči vyplakala do krve a kdyby si i srdce vyrvala z těla — a přece —

"Leničko, ty pláčeš —", řekla jí Babuša a tím bylo pověděno všechno. Ano, jen pláč jí zbyl, hořký a bolestný a proto tak strašlivě hubící její srdce, že nemohla nikomu je otevřít, aby viděl, co je v něm žalu i strasti, a potěšil je slovem naděje. —

Již tomu skoro rok, co odešel, a teď? Kde se octne tento hoch v bouři, která se vyvalila na svět jako černý mrak a zasmátala kterým srdcem? Odevšad může se naň vrhnouti smrt, a jeho hrob hrob může býti kdekoli a vždy opuštěn a němý, protože v nekonečné a neznámé dálce nevykvete na něm květ, jenž by jí pověděl o ušlechtilé něze jeho srdce, o jeho velké lásce k ní a o bolesti, nežli ztichlo navždy. —

V den této smutné pouti neodjela Lenka s bratrem a s Boženkou v poledne do mlýna, ale zůstala s Babušou i na odpolední požeňání u svatě Anny a po něm i na svatoanenský růženec.

Literáci seděli jako vždy o pouti v první lavici pod kazatelnou. Předříkávali růženec k svatě Anně a ponechávali při tom prim kotavému Zapletalíkovi a sami se v modlitbě přizpůsobovali rychlosti jeho slov.

Měl také nejsilnější hlas a pře-

křikoval ostatní zpěváky, jako by byl nahluchlý.

Pomáhal si při každém Zdravas zvučně z hrdla vyražením "Eh".

Zbožný zpěv zněl smutně kostelem hustě naplněným, třebaže v onu poutní neděli byl krásný letní den. Slunce svítilo okny, zasklenými malými tabulkami, vsazenými do olovených lemůvek, a kreslilo na hlavách i na šatech poutníků stíny okenních mřížek.

Po růženci přidali literáci ještě desátek za duše v očistci a po něm uctili pět ran Krista Pána závěrečnou písní: "Pro Tvých pět ran na Tvém kříži —"

Na Lenku a Babušu čekal venku Cucla. Nešil měl v hospodě "U zlatého hřebu" potah a ujednali si s Kopalem, že Lenku a Babušu svezou.

"Ani jsi mi nekoupila pouti, Babušo!" zažertoval Cucla, když se přibližovali k hospodě.

"Koupila jsem si jen tři obrázky své svatě patronky, panny Barbory, pantáto, a kdybych vám jeden dala, mohl byste si myslet, že vás chci připravovat na smrt", mínila Babuša, vybalujíc z nového šátku modlitební knihu s vyzlaceným nápisem "Katolická misionární knížka pro zbožné pohlaví ženské."

"Jak bych si to mohl mysliti?" divil se starý mlynář.

"Protože je na obrázku modlitba za štěstnou hodinku smrti", — řekla Babuša nesměle.

"A té bys mi nepřála?"

"Smrti ne, pantáto, ale štěstné poslední hodinky, až smrt přijde, ano!"

"Ale obrázek mi přece nedáš!"

"Dám, pantáto!" otevřela Babuša knížku a podala Cuclovi obrázek "Sv. Panny Barborky", na jehož rubu byla vytisknuta tato modlitbička:

"O, panno Barborko svatá,

pro Kristovo jméno st'atá!

Ach, bez tebe

těžký přístup jest do nebe.

Nedej umřítí bez pokání,

dokud nepřijmu Tělo, Krev

Krista Pána v přijímání.

Ty mně v poslední chvíli

vyprosiš štěstnou hodinku

s Ježíškem, Marií, s Matičkou tvou;

já vám poroučím tělo své,
srdce své i dušičku svou,
vemte je k sobě pod ochranu svou!"

Cucla si obrázek vzal a přeřikav si nahlas modlitbičku, řekl:

"Děkuji ti, Babušo, že jsi mi svým obrázkem z pouti připomněla moji nebožku maminku. Tuhle modlitbičku mne učila každého večera, když mě kolébala, abych usnul. Byl jsem tehdy arci ještě mrňous, ale upamatoval jsem se hned na ta slova, když jsem je teď četl. Udělala's mi tím velkou radost, Babušo!"

Lenka šla tiše vedle nich a byla skoro ráda, že nemusí mluvit. Toužila býti již doma, sama s bolestnými vzpomínkami, které se tu na ni dnes valily jako těžká lavina se srážného boku hory.

Šli tak nějakou chvíli vedle sebe a smutně mlčeli.

Cucla vytáhl ze spodní kapsy kabátu sváteční porculánku a cpal ji při chůzi tabákem ze zánovního míšku z kočičí kůže. Pak zkusiv, potáhne-li dobře, zastavil se a propíchl ucpaný tabák žlutou žengličkou. Ale ženské viděly, že to všechno dělá jen proto, aby se něčím zaměstnával a zapudil smutek, jenž je doprovázel jako neodbytný dotěravce.

Křísil několikrát do pazourku, ale nedíval se ani, přeskakují-li jiskry z něho do kousku hubky, kterou pod ním přidržoval. Šilhal jedním okem víc po Lence a byl by jí nejraději řekl:

"Leničko, loni byla veselejší pout', a žádný jsme si toho ani nevážili. Teprve dnes tu cítíme, jak jsme měli každou tu chvíli štěstí a radosti pevněji uzavřít do srdce a těšiti se z ní! Ale kdo pomýšlí ve štěstí, že je na světě také bolest?" rozumoval v duchu a bál se, aby neprozradil, co si myslí.

Vždyť to nebohé děvče je beztoho jako Boží umučení a stačí jen nepatrná zmínka o loňské pouti, a zadržované slzy vyhnou se jí z očí.

A ženský pláč ho bolel více, než

kdyby byla vlastní bolest rdousila jeho srdce. Zvláště pláč tohoto nebohého, životem tak pronásledovaného děvčete!

Dnes se mu zejména zdálo, že její chůze je namáhavá, jako by nesla na ramenou těžký kříž. Kdo sejme toto břemeno s jejích beder? Ponese ho celou poutí bolestným životem až do hrobu? Či potká se s ní někdo a přistoupna k ní, řekne: "Leničko, půjdu s tebou, podepřu tě, pomoc ti nabízím pro cestu životem!" —

Cucla zahulil ze sváteční porculánky a učiniv několik dlouhých kroků, přidal se k Lence.

"Ani na člověka nepočkáte, než si zapálí!" řekl s předstíranou vyčítkou.

"Však víme, že nás doběhnete, pantáto!" omlouvala se Lenka.

"Arci! Já, děda, který má plíce jako dlouho nevymetenou mouchu!" —

"To myslíte jenom tak, pantáto!" přidala se k hovoru Babuša.

"Jak můžeš vědět, co si myslím?" durdil se.

"Arci, ale já jen hádám!" bránila se Babuša.

"Nu právě! A já jsem si zatím myslil, proč tadyhle Lenička neřekne: Pantáto, také jsem vám koupila obrázek z poutí! Na památku, třeba z loňska!" dodal a otevířev víčko dýmky, přitlačil v ni tabák palcem.

Lenka se zastavila a otevířevši modlitební knížku, podávala mu malý obrázek. Byla na něm malá divčí ruka, držící růži, v jejímž květu vyčníval bílý listek s nápisem: "V upomínku z pouti u sv. Anny." Pod růží byl obrázek sv. Anny s dceruškou Pannou Marií.

"To je památka z loňské pouti, pantáto. Z letošní nemám nic!" — řekla a pohlédla tváře jí zrudověly.

"A nebude ti smutno, zbaviš-li se této památky na loňskou pout'?" zeptal se Cucla a v očích se mu objevilo veselejší světlo.

"Nebude, pantáto! Pro sebe jsem ji nekoupila!" řekla pevně.

"Je dobře myslet i nadbytku štěstí a radosti na dny, kdy může býti radosti nedostatek. Těší pak i taková malá vzpomínka!" zavá-

děl řeč, nechtěje jí přímio říci, že obrázek z pouti pošle Kamilovi, až mu bude psáti.

Lenka vytušila teprve teď, co zamýšlí, a skoro ji mrzelo, že obrázek, jež vlastně koupila pro Kamila, kdyby ji byl o dárek z pouti požádal, odevzdala nyní Cuclovi. V její mysli vítězilo teď vědomí marnosti každého pokusu o návrat štěstí do jejího srdce a skoro se na sebe horšila, že podlehla kouzlu neodbytných vzpomínek na minulou pout'. Přesvědčovala se, že tímto niterným štěstím nezdolá bolestnou pravdu života.

V hospodě "U zlatého hřebu" bylo dnes smutno, jako by v pokojíku pro pány vedle šenkovny ležel nebožtík. — Hosté seděli u džbánek piva a dívali se do nich, jako by z nich chtěli vyčísti, co přinesou příští dny.

Jindy bývala tu hned po obědě muzika a tančiti se začalo hned po odpoledním požehnání; letos hrál v průjezdě domu na kolovrátek jednonohý invalida Teplý, stařík již hodně nahrbený a nahluchlý. Nohu nechal v bítvě s Prusáky u Králové Hradce a také tam ohluhl, protože sloužil u dělostřelctva. —

Hrával nejraději vojenské písně a dal si pro ně schválně upravit kolovrátkový válec. Hrál je i dnes a když uviděl Cucu s Lenkou a Babušou, dotočil rychle pochod Radeckého a spustil novou:

"Bude vojna, bude,
kdo tam na ni půjde?
Která má milého,
k sobě upřímného,
ta naříkat bude."

"Jinou v tom verglu nemáš?" — křikl mu Cucla do ucha.

"Mám, pantáto!" "U Králového Hradce lítají tam koule prudce!" — odpověděl Teplý hlasitě, aby překřičel kvičivé tóny, nepřestávaje točiti ohmatanou klikou.

"Ta je taky taková!" mávl Cucla rukou.

"Tak tuhle, pantáto, ta je stará a pěkná!" zvedl invalida skloněnou hlavu a přehodiv páčku kolovrátku, jal se jeho hru doprovázeti vážnou písní:

"V poli širém země dálné
leží rek, a oči kalné hledají
vlast milenou.

Ach, leží on v umírání,
z rány v tichém namáhání
vyrvé střelu kalenou."

Cucla mávl rukou, jako by odháněl obtížnou mouchu, kroužící mu kolem hlavy a podarovav kolovrátkáře, zabručel:

"Tuhle muziku uslyšíme po válce na každém rohu ulice. Kolovrátky půjdou potom hodně na odbyt!" —

Nešil měl na dvoře už zapraženo a čekal, až Lenka s Babušou vypiji bílou kávu.

Pak nasedli do bryčky, a Nešil, zamlasknuv na nepokojné koně, — vyjel tryskem k domovu.

Vůz drkotal po nerovné polní cestě, táhnoucí se lány rolí, — s nichž obilí bylo již skoro sklizeno.

V polích bylo sváteční ticho. — Hloučky koz popásaly se na jejich mezích a kdesi pod vysokou stráň, která se svažovala k údolí a ke mlýnům, běžel k modré obloze sloup našedlého dýmu z ohničku, kolem něhož křepčily a dováděly dorostlejší děti.

"Ty jsou nejšťastnější! Nevědí nic o starostech dospělých!" prohodil Cucla a pootočil hlavu směrem ke skupině křičících dětí.

Lenka chtěla přisvědčiti, — ale když ji napadlo, že ani její dětství nezůstalo ušetřeno bolesti a že není vyhlídky, že by její hoře mohlo někdy pominouti, schoulila se jaksi v samu sebe, jako by se byla ulekla nového, na ni číhajícího neštěstí.

Ani Babuša na to neodpověděla. Vždyť dětství nevstoupilo ani do nejranějších dnů jejího života a každá vzpomínka na ně loudila ji jen slzy do očí.

Cucla porozuměl tomuto smutnému tichu obou žen a věděl, že by hovorem ničeho nepořídil. Ostatně i jemu se vkradl do myšlenek a úvah, a když sjeli do údolí, jímž protékal potok k jejich mlýnům, zesmutněla kolem nich i všechna krajina, ponořená již do podvečerních stínů.

I Kopalův mlýn tonul již v tomto příšeří, když Nešil zastavil na

hrázi u rybníka. Hejno divokých kachen se s něho zvedlo, ale jenom tolik, aby mohly mávati křídly a ukrýti se úprkem ve vysokém rákosí.

"Vítám vás z pouti!" pozdravil se Kopal se všemi a poděkovav Nešilovi, že Lenku a Babušu přivezl, odváděl sestru do mlýna.
(Pokračování.)

Sňatek na smrtelném loži.

Napsala: Hedvika Courths-Mahlerová.
Přeložila Julie Vlasáková.

Velikonoce padly v tomto roce do prvních dnů dubna.

Teta Brigita měla plné ruce práce a mnohdy se jí těžce s koně sestupovalo, když ze svých dozorcích výletů se vracela.

Diana ji často prosila, aby na své pohodli ohled brala.

"Vezmi si druhého dozorce na výpomoc, ty se musíš více šetřit, teto Brigito", řekla jí jednou, když unavena dlouhou jízdou na nohou sotva stála.

Paní Brigita strhla si čapku se silných, šedých vlasů a třela si s bolestným výrazem ztuhlé boky.

"Ach, kuřátko, tomu ty nerozumíš. Oko páně musí bdít, mají-li krávy tloustnouti a osení se na polích zelenati. A jelikož ani zkušenosti, ba ani vlohy k hospodářství a chovu dobytka nemáš, a tvoje jasná očka k jiným věcem potřebuješ, nežli jimi k rozmnožování svého majetku přihlížeti, — proto musí to moje oči obstarat. Ty ale vidějí, vzdor tomu, že musím časem brýle nasadit, ještě mnohem ostřeji, nežli tvoje. V čem mi má druhý dozorce pomáhat? Na toho bych pak musela zvlášť dohlížet. Ne, ne, zlatoušku, jeden dozorce dostačí úplně."

Diana objala tetu srdečně a políbila ji v tvář. Pak rozpustila sama vlasy staré dámy, jelikož Zofka byla jinde zaměstnána. Diana věděla, že to starou paní velmi těší; hladila ji láskyplně po líci.

"Nejmilejší teto Brigito — nyní ti něco řeknu — od této chvíle ti budu pomáhat. Jen se na mne tak

uštěpačně nedívej, jako bych byla z porcelánu. Já jsem zdravá a silná, a chci býti také trochu užitečnou na tomto světě. Především převezmu ti ty nejvzdálenější pojízdky, které tě nejvíce namáhají. Chci se zaučovat, jak se takový statek spravuje.

Paní Brigita pohlížela na štíhlou, elegantní postavu Diany z pola nejistě, z pola vesele.

"Hm! Ty jseš toho náhledu, že patřím do starého haraburdi? — Mám snad na Dorneku jisti chléb v milosti?"

Tato otázka zněla pyšně a hořce. —

Diana ji polekána objala.

"Teto Brigito, co to má znamenat?" —

Stará dáma si přejela energicky svůj hladce přičísnutý vlas.

"To má znamenat, mé milé dítě, že jsem si dosud svůj chléb na Dorneku zasloužila, a tak stále jednatí chci, dokud moje síly stačí. Ty víš, že část svých sil musím na místo strýce Heřmana vynakládati, aby též v něm ten pocit nevznikl, že zde chléb z milosti jí," řekla tlumeným hlasem.

Diana k ní pohlížela svými krásnými a zářícíma očima. Trochu zbledla.

"Je to má milá matka, která se mnou tak mluví? Nestala jsi se mou matkou?"

Paní ze Steinachu vzdychla.

"Ach, dítě, kdybych ji skutečně byla — kdybych ji zůstati mohla — pak — ano pak bych tak nemluvila. Pak by mě musil Lotar

zastávat. Ale myslíš, že nevím, že tato sláva brzy bude u konce, jakmile se navrátí? Já cítím, že oba jste odhodláni rozvázati svazek, který mi dává právo tvou matkou se nazývati."

Diana se jí posadila na klín a schovala svoji tvář na rameni staré dámy. To, co tato právě vyřkla, jí bylo důkazem, že Lotar svým rodičům svůj úmysl se s ní rozloučiti, sdělil. Netušila, že teta Brigita pouze svoji vlastní domněnku pronesla.

"Není tisíc jiných příčin, které tě k tomuto jménu opravňují, teto Brigito? Nemiluješ-li mne z plného srdce, jako své dítě?" pravila, svůj bol přemáhajíc.

"Ano, Diano, tak tomu je, Bůh je mým svědkem," odvětila stará dáma s pohnutím.

"A nestarala jsi se vždy o mne láskyplně, jako pravá matka, nevyrvala jsi mne jistě smrti, nevychovala jsi mne svou neúnavnou péčí a ošetřováním na silné, zdravé děvče? Neobtěžovala jsi se po celá léta a nevynaložila jsi všechny svoje síly k tomu, aby jsi moje jmění rozmnožila?"

"Ach to bylo pouze moji povinností. Co se více stalo, stalo se proto, že mi bylo i za strýce Heřmana pracovati."

Diana ji upřímně políbila.

"Ano, ty nezkraceně pyšná a hrdá teto Brigito, to jsi vše pouze proto dělala, aby se — pro Bůh — říci nemohlo, že jsi jen jedno sousto na Dorneku požíla, které by jsi nebyla desetkrát zasloužila. — Ach — dívej se na mne jenom tak divoce — to mne neleká. Vidíš, dříve jsem všechno netečně přijímala a ani nepozorovala, co pro mne činiš a kolikeré oběti mi denně přinášíš. Ale nyní jsem již dost stará a rozumná, abych to posouditi mohla a také dost silná, abych ti svou mladou pomocí ulehčila. — Krátce a dobře — budu nyní docela opravdu pracovat. Nemohu přece lenošit věčně. Také k tomu nemám chuti. A — ano — myslím — jestli to mezi mnou a Lotarem zůstane tak, jak to je — nebo to přijde jinak — ty jsi a zůstaneš mou milou maminkou. Až se vše-

chno naučím, pak se musíš šetřit, pak nesmiš více na koně, který tě vždy nehorázně roztřese. Budeš mít ještě dost práce a nebudeš se muset obávat, že již chléb na Dorneku zadarmo, ty hrozně pyšná, tvrdá teto Brigito."

To vše mluvila Diana vřelým, upřímným hlasem.

Pani ze Steinachu se namáhala, aby jí slze, které ji v hrdle dusily, nevstoupily do očí. Mluvit nemohla, ani slovo ze sebe nedostala. Hladila pouze svou velkou rukou krásné vlasy Dianiny.

Žofka vstoupila, aby při převlékání paní ze Steinachu pomohla. —

Diana rychle vstala, políbila ještě jednou starou dámu láskyplně, nežli ji rukám Žofky přenechala a odběhla ze světnice.

A když pak ve svém malém salonku sama usedla a sem tam přemýšlela, zněly jí v uších slova tetina: "Cítím, že oba jste odhodláni tento svazek přerušiti."

Ach — ona jistě k tomu nebyla odhodlána — ale Lotar — ten arci — a proto se k tomu i ona musela odhodlati. Nikdo nesměl tušit, jak si v tichých, osamělých chvílích představovala, jak by bylo krásným, kdyby to, co ji nyní k Lotarovi pouze zdánlivě vázalo, bylo pravdou a skutečností.

Diana zamýšlela doopravdy svému životu dátí vážný směr a tetě Brigitě ulehčiti.

Nejprve doprovozela starou dámu na vyjížděcích a dávala pozor, k čemu se má přihlížeti a čemu učit. Musela k tomu účelu časné ráno vstávat. To vše jí šlo velice k duchu.

Brzy pokročila tak dalece, že mohla některé dlouhé a namáhavé vyjížděky sama podniknouti. Teta Brigita mohla se nyní zdržovati doma a dopřát si více klidu. Ale mírně tuto změnu nesnášela. Naříkala a hubovala, že byla předčasně do starého haraburdí hozena. Ale Diana a strýc Heřman se jí pouze vysmáli a žertovali o její nespokojenosti.

"Tak to dělají všechny ješitné ženy — nechtějí nikdy stárnouti," smál se pan ze Steinachu.

"Ano, ano, podívejme se na tu-

to ješitnou tetu Brigitu, kdo by to byl o ní myslil," popichovala Diana. —

"Ach, vy jste spiklenecká banda, která pořádně lidi o jejich dobrou pověst okrádá", odlehčovala si stará dáma polo se smíchem, — polo hněvivě.

Ale skrytě ji blažilo, že je Diana o ni tak pečlivá, a ačkoliv i nyní občas pořádně hromobití spustila, cítila přece ulehčení, jež jí Dianina podnikavost přinášela.

Tato se brzy novému zaměstnání přizpůsobila. Dělal ji vždy větší potěšení něčemu novému se přiučovat. Zájem na vlastním majetku byl vzbuzen, cítila se co malá statkářka velmi spokojenou. Upravovat se při tom nemusela. — Pouze v ranních hodinách měla službu. Zbylo ji proto pro odpočinek a jiné zaměstnání času dosti.

O slavnostech na Dorneku nechtěla ani slyšet. Její celá bytost byla na okamžik Lotarova příchodu soustředěna. Pouze obcování s Buchnovem bylo pilně pěstováno, o kteréž se již Dora svou častou návštěvou na Dorneku starala.

Jednoho krásného slunečného dne, brzy po velikonocích, vydala se Diana koňmo do Buchnova.

Dora ji přiběhla naproti.

"To je krásné, že jsi zde, mám plný pytel novinek. Hleď, at jsi již se sedlá!" volala. Dianin sluha seskočil a pospíchal své velitelce ku pomoci.

Diana upevnila svůj jezdecký šat z černého sukna, který bezvadně přiléhaje, její štíhlou postavu a její ušlechtilé formy k nejplnější platnosti přiváděl. Dora se chopila své přítelkyně a obě kráčely do Buchnovského zámku. Vstoupily do velké, pohodlné světnice, ve které paní Sandersová se šitím u okna zaměstnávala.

S úsměvem pozdvihla oči a podávala Dianě ruku.

"Bud'te nám vítána, Diano. — Dora byla už toho blízka, sebrat se a na Dornek pospíchat, tak ji její noviny rozčilují."

"Ale běda ti, máti, jestli jednu z nich předem vyžradiš," hrozila Dora.

Budu se mít na pozoru," smála

se stará dáma a když mladá paní její ruku ke svým ústům povznésti chtěla, políbila ji na čelo. Vzchopila se a pravila:

"Mezi tím, co budeš novinky vypravovat, půjdu do kuchyně naříditi, aby Dianě bylo její zamilované pečivo připraveno. Zůstaneť přece k čaji, mé dítě?"

"Ráda, mama Sandersová, — zvláště když mi bylo moje zamilované pečivo slíbeno. Na to jsem se těšila a žízeň mám také."

"Pak je všechno v pořádku. — Tak si to povězte a pospěšte si. Za nedlouho se vrátí otec a ten chce též Diany užiti."

"Ano, ano, máti, my si už pospíšíme."

Stará dáma pokývla přívětivě a opustila pokoj.

Dora přitáhla Dianu k sobě na pohovku.

"Můj Bože, Diano — ani nevím kde začít," vzdychla.

"Nuže — je toho takové množství?" ptala se Diana se smíchem.

"Ty se budeš divit. Tak slyš a opanuj se. — Zuzana se s Adol-fem Heinziem zasnoubila."

Diana se smála.

"Nu, slyšíš — tak ohromující tato rovina není. Vždyť to bylo pouhou otázkou času. Nemáš nějaké velkolepější novinky?" ptala se žertovně.

Dora si hrála na uraženou.

"A nedivíš se ani dost málo, že to šlo tak rychle?"

Diana vrtěla hlavou.

"Ne, ani dost málo. A také vím, že ty by jsi se byla také rychle s Alexandrem Heinziem zasnoubila, kdyby jsi byla zůstala v Berlíně. Zdrželo se to jen proto, že jsi se musila vrátiti domů."

Dora vzdychla.

"Ach, tak jistě by to nebylo. — Kdo ví — snad mě ani nemá rád. Po penězích se jistě neshání. Pak bych ho ani nechtěla. — A zda-li jsem se mu tak líbila, že na mne myslí — totiž s jistým úmyslem — kdo to může vědět?"

Diana ji pocelovala.

"Můj zlatoušku, to se může předvídat. Já to aspoň předvídám."

"Můj Bože — my jsme se už celou věčnost neviděli", vzdychla

Dora.

"To neškodí, to posiluje touženi." —

"Mluvíš tak ze zkušenosti?" — mstila se jí Dora.

Diana se mocně zarděla a její tvář nabyla trapného výrazu.

"Prosím — nech mne stranou! Jsou věci, které dotknutí nesnesou."

Dora polekána, chopila ji za ruce.

"Odpusť, nebylo to zle myšleno, neměla jsem to říci. Udobří se."

Lehce smířena, nutila se Diana k úsměvu.

"Já ti nemám co odpouštět, Doro. Ty za to nemůžeš, že jsem v té záležitosti tak nedůtklivá. To leží v poměrech, ale nechme toho. Ty jsi mi chtěla ještě více novinek vypravovati."

"To se rozumí. Pomysli, zítra odpoledne ke třetí hodině poletí vzducholod' firmy Seifert a Schubert přes Dornek a Buchnov."

"Není možné!" udiveně zvolala Diana.

"Ano, je to skutečnost. Cesta vede do Gothy a tu musí naši krajinou. Pouze docela malá odchylka dostačila."

"Ejhle! Snad na konec doktor Alexandr Heinzius tuto malou odchylku odporučil?"

"Snad to byl tvůj věrný ctitel, hejtman Kroner, který jej k tomu navedl," bránila se Dora.

"Nehádejme se o tom. Na každý způsob to shledávám velmi rozumným, že nám tu radost dělají. — Víš, který ze známých pánů se to ho letu účastní?"

"Zajisté, Zuzana mi všechno dopodrobna sdělila. Jsou to bratři Heinziusové, hejtman Kroner, dr. Hazler se svou Hildou, která prý je na to litání celá divá. A to nejkrásnější při tom, máme se všichni zítra večer dostavit do hotelu v Gothě. Arci, pouze na několik hodin, my tam pojedeme autem; já se náramně těším. Ty jistě pojedáš s námi?"

"Ráda, vezmete-li mne sebou."

"To se rozumí samo sebou. Ach, Diana, mně srdce hlasitě tlouklo, když jsem to četla. A celý Buchnov jsem již pobouřila. Všechno,

co má nohy a oči, bude zítra na stráž, aby nebesa prohlíželo, aby nám na konec ten slavnostní okamžik neušel. Já sama se postavím s jedním sluhou na střechu a jakmile se vzducholod' objeví, musí sluha ze všech sil praporem mávat, aby nás zpozorovali. Myslíš, že nás zpozorují?"

Dora byla celá zanícená.

"Jistě to zpozorují, budou sami dávat dobrý pozor."

"Ty také arcí na Dorneku všechno pobouříš."

"To se rozumí — a také se postavím na střechu."

"Ano — to udělej."

"A strýc a teta budou se také velmi těšit. Projevovali také velké účastenství, když jsem jim o našem výletu na letiště v Berlíně vypravovala."

"Bože, jak pak ne; to byla událost, které se každý člověk nedožije. A pak, buď pohotova, jakmile balon naší krajinou prolétne, stavíme se pro tebe s autem. A pak to jde větrem o závod do Gothy. Zaplať Pán Bůh, že se něco děje. Bylo už v Buchnově velmi nudno a čas do letnic nechce také ubíhat."

"Zůstane při tom, že bratři Heinziusové na letnici do Buchnova přijdou?"

"Ano — a Zuzana přijde s rodiči s nimi. Chce se nám už představit co nevěsta."

"Zlatohlávku, už vím, co se o letnicích zde stane", pravila Diana, objímajíc Doru.

Dora jí zakryla v uzardění ústa.

"Mlč, to patří také k věcem, — které žádného dotyku nesnesou," žertovala.

Nyní se vrátila paní Sandersová následována sluhou, který do pokoje přivázel anglický stolový vozík s čajovým příborem. Hned na to objevil se domácí pán. Prosil za prominutí, že přichází v obyčejném obleku k čaji.

"O, vy se nepotřebujete omlouvat, tatínku Sanderse. — Předně patřím k rodině a za druhé — mezi rolníky jsou ohledy zbytečné," řekla Diana vesele.

Pan Sanders poklepal otcovsky její ručku a řekl:

"Již jsem slyšel, že pilně dohlí-

žíte na Dorneku."

"Vypomáhám, neboť je toho na tetu Brigitu mnoho."

"Ano, ano — znamenitá paní, vaše teta Brigita — ji jsem mnohým díkem za neocenitelný praktický pokyn zavázán — a panu ze Steinachu také. Jak pak, Dorinko, nemohla bys příkladu paní Diany následovati a také trochu se o to zajímat, co budoucí statkáře je vědět zapotřebí?"

Dora ho se smíchem políbila.

"U mne je, myslím, všechna práce marná, vždyť nedovedu rozeznat žito od pšenice."

"To se poddá, Dorinko. — A jestli mi brzy nějakého zetě nepřivedeš, který část mé práce převzme, pak nevím, jak to dopadne. Já jsem také už velmi starý pán!"

"Ale jdi, tatičku, nechlub se se svým stářím. Chvála Bohu, doveď vše lépe, nežli by ten nejmladší svedl. A co se zetě týká — nuž — o tom si napřesrok promluvíme", vesele hovořila Dora.

Po té se obrátila řeč k zítřejší události, o které bylo velmi živě hovořeno.

Následujícího dne byl celý Buchnov i Dornek na nohou. Bylo viděti pouze lidi, kteří chodili po zemi s očima obrácenými k nebi. Všechno pozorovalo dlouho před určenou hodinou, kde se vzducholod' objeví. —

Dora se skutečně hned po obědě usadila na střeše zámku, vedle ní sluha s velkým praporem, jejich rozkazů žádostiv.

Na Dorneku vyvezli strýce Heřmana na velikou louku, aby měl co nejširší rozhled. Starý pán měl velikou radost, že mu bude dopřáno spatřiti na vlastní oči vzducholod', která svého vůdce poslouchala. Teta Brigita byla nesmírně rozčilená a snesla všechny dalekohledy a operní kukátka, co jich na Dorneku bylo. Starala se o to, aby její choť co možná nepohodlněji ve svém vozíku seděl a sama si nechala v jeho blízkosti postavit skládací lehátko, na němž se pak usadila.

Prohlíželi pak pilně pouhými očima i připravenými optickými nástroji oblohu a rokovali při tom pilně o budoucnosti tohoto ohrom-

ného vynálezu.

Několik minut po třetí hodině objevil se balon skutečně na obloze. Počasí nemohlo býti příznivější. Ozářen slunečním jasnem, putoval svou dráhou klidně a jistě, ani o metr se od předepsaného směru neodchyluje. Zcela nízko — tak nízko, jak jen vůbec bylo lze, — vznášel se nad Buchnovským zámekem a hlas sirény pronikal jarním vzduchem k pozdravu.

Dora zapomněla rozčilením dáti sluhovi rozkaz k mávání praporem. Ten ale byl sám tak důvtipným praporem se chopiti, padl při tom ale jak dlouhý, tak široký na ploché střeše. Vzdychal se ale brzy a mával pak praporem jako posedlý. Dora také dávala šátkem znamení a vykřikovala, když upozorovala, že i na střední gondole někdo bílým šátkem pohybuje. — Její mladé srdce vzlétlo vzhůru, k miláčkovi, který se vznášel ve vzduchu, geniální podmanitel dosud nepřemoženého živlu.

Opět zazněla siréna a loď volně se vzdalovala.

Hned na to byla upozorována u Dorneku. Teta Brigita vyskočila ze svého lehátka, upravila polohu svého chotě tak, aby pohodlně a dobře viděl a pak mávala ze všech sil šátkem, lehce a elegantně plující vzducholodi, posílajíc jí svůj obdiv, spokojenost a nadšení prozrazující pozdravy.

Loď letěla ještě jednou, veliký oblouk popisujíc nad Buchnovem a Dornekem, tak nízko, že bylo otáčení vrtule viděti a vrčení strojů slyšeti. — Ještě jednou zazněla siréna a loď znenáhla se pozdvihujíc, rychleji a přímočárně odplula směrem k cili, ke Gothě. Brzy na to udiveným zrakům zmizela.

Diana stála jako Dora, na ploché střeše zámku v Dorneku. Nyní si pospíšila, připravit se na cestu do Gothy. A také, jen klobouk vzala a závoj upevnila, již dávalo před zámek buchnovské auto znamení; proto ihned k němu pospíchala.

Teta Brigita a strýc Heřman se právě také k zámku vrátili, když buchnovské auto přijelo. Paní Brigita byla celá bez sebe rozčilením a také pan ze Steinachu byl roze-

chvěn.

Kdyby nebylo bývalo strýce Heřmana, žádná světská moc by byla tetu Brigitu nezdržela od spolucestování do Gothy, aby si tam tajemnou vzducholod' z blízka prohlédnouti mohla. Ale takto se neosmělila ani to přání pronésti. Z čeho se její chot' radovati nemohl, z toho i ona se nechtěla radovati.

Diana se srdečně se strýcem a tetou rozloučila a usedla v auto naproti rozčilením se chvějící Doře. A hned na to auto odjelo.

Za dvě hodiny byli v Gothě se vzduchoplavci pohromadě. Vzájemné pozdravení bylo co nejživější a nejsrdečnější. Pouze Alexandr Heinzius a Dora byli nápadně tiši. Tím hovornější byly za to jejich oči.

Nebyla jim ale, bohužel, ani minutka dopřána, ve které by spolu mohli promluvit, aniž by to druhými slyšeno nebylo. Tak zůstalo i dnes to nejdůležitější nevysloveno. Ale v nepozorovaném okamžiku se mohl přece Alexandr šeptem ptáti:

"Těšila jste se maličko, milostivá slečno, že jsme přes Buchnov letěli?"

"Velmi jsem se těšila", zakývla v uzardění.

"Málem by se mi to bylo nepovedlo", šeptal dále.

Její oči zazařily, když pravila: "Tak máme vám co děkovati, pane doktore?" —

Pohlédl k ní nadšeně.

"Náhodě jsem byl trochu nápomocen — poněvadž jistá mladá dáma to přání vyslovila, abych se jednou nad Buchnovem objevil."

Pohlédla na něho s blaženým úsměvem.

"To jste nezapomněl?" tázala se. —

"Ani slovíčko, které jste kdy pronesla."

Byli přerušeni. Ale v Dořině srdci to zvučelo a zpívalo samou radostí a blažeností.

A večer při loučení mu posetpala:

"Na shledanou o letnicích v Buchnově."

Políbil ji skrytě ruku.

"Já se nevyslovitelně na toto

shledání těším."

"Já také!" zaslechl jen jako dechem vysloveno.

"Poletíte zítra ráno nazpět přes Dornek, pane hejtmane?" ptala se mezi tím Diana hejtmana Kronera.

"Ne, milostivá paní, již jsme se trochu od našeho směru cestou přes Buchnov a Dornek odchýlili, pouze abychom se na ně mohli s hůry podívat."

"To učiňte ale nyní také brzy cestou, po které i jiní smrtelníci chodí. Budete nám na Dorneku vítán."

"Já vás běžu za slovo, milostivá paní, a přinesu pak fotografie vašeho sídla, které jsme z balonu zhotovili."

"Skutečně? To se budu velice těšit."

Políbil ji ruku.

"Pouze z těch fotografií, velectená milostpaní?"

Diana se vesele smála.

"Ne — také z vaší návštěvy, pane hejtmane."

Adolf Heinzius hovořil mezi tím krátce s rodiči Dory, doktorem Hazlerem a jeho paní. Hilda Hazlerová jenom kvetla a její muž se spokojeně smál, až se mu zuby blýskaly, když paní Sandersová svůj podiv nad srdatostí jeho mladé paní vyslovila.

"Ach, Hilda by se nejraději každého letu účastnila, kdyby směla", prohodil pyšně.

"A což vaše paní matka, milá paní doktorová, smířila se již s takovými výlety?" ptala se stará dáma Hildy.

Ta se spokojeně usmívala.

"Maminka se již trochu upokojila a můj otec by se byl již letu účastnil, kdyby maminka nebyla tak úzkostlivá. Ale to se poddá a zajisté se toho dožiji, že nás bude jednou otec doprovázet. Možná, že se pak i sama účastní."

Nyní usedli Sandersovi s Dianou do pohotově stojícího auta a po opětém krátkém rozloučení odjeli.

Alexandr Heinzius zachytil ještě poslední pohled Dory a ty mladé oči si navzájem ve vši rychlosti mnoho milého pověděly. —

Byl jeden z prvních dnů měsíce

května. Tentokrát dělal květen svému jménu čest. Přinesl sluneční jas a vůni květů. Ptáci zpívali ve se a stromy i křoviny se oděly jasně zeleným hávem.

Diana byla venku v polích. Jezdeckého sluhu sebou neměla. Cítila se jistou ve své malé říši a nalézala to krásnějším samotna polem a lesem se projížděti.

Pro dnešek měla svoji úlohu ukončenu a nechala jíti koně krokem. —

Snivě a na celý svět zapomínajíc, hleděla před sebe. Její myšlenky prodlévaly u muže, jehož jméno nosila.

Již několik týdnů nepřišly žádné zprávy od Lotara. Posledně psal pouze svým rodičům, že jim den svého příchodu oznámiti nemůže, aby se neznepokojovali, kdyby pak lhůtu nemohl dodržeti:

"Jednoho dne v květnu budu doma. Přípravy nejsou nutny." — psal.

Diana věděla, že miní v polovici dubna vstoupiti v Suakopmundu na loď a pročítala pozorně lodní zprávy. Domýšlela se, že by tu v nejbližších příštích dnech mohl být a byla očekáváním a vnitřním neklidem sem a tam zmitána.

Tak hluboko byla do svých snivých myšlenek pohřbena, že nezazlechla zvuk blížících se kroků, který byl arci měkou lesní půdou tlumen.

Úzkou pěšinou, která se podle jízdní cesty vinula a z města přímo na Dornek vedla, kráčel velký, štíhlý muž. Oděn byl v šedivý cestovní oblek, spodky po kolena, na hlavě měl cestovní čapku. Kráčel lehce a pružně, vzdor tomu, že — přicházel-li z města, již hodný kus cesty uraziti musil. Čapka byla s čela pošinuta a jeho ocelově modré oči rozhlížely se směle a jasně po okolí a v jarní kráse se stkvějícím lese. Dýchal plně vlažný, kořenitou lesní vůni prosycený vzduch. Jeho bezvousý obličej, jehož ostré a významné tahy často výraz měnily, byl tak silně opálen, že měl barvu bronz. Časem jeho zraky radostně zaplály, pak opět hleděly hloubavě a zamyšleně před sebe.

Veverka přeběhla cestu a vy-

šplhala se rychle na nejbližší strom. Zastavil se na chvíli a pohlížel za ní s úsměvem. Brzy na to křižovala srna, kterou Dianin kůň vyplašil, v prudkém běhu jeho cestu a zmizela — velký příkop hravě přeskočivši — v lese na druhé straně cesty. Nyní se blížil cizinec cestě, na které se Diana nacházela a která u příkopu k Dorneku odbočovala. — Přeskočil příkop, aby se směrem k Dorneku po ní dále ubíral.

V úzké houštině, kterou projíti musil, aby se na cestu dostal, se zarazil, neboť zpozoroval, že není samotén. Vykročiv na cestu, stál tváří v tvář mladé krásné jezdce, která jej až dosud nepozorovala. Bez překážky mohl pohlížeti na její spanilý, snivý obličej. A tu projelo mocné trhnutí jeho svalovitým tělem, jeho hlava se vypnula v šiji a jeho ocelově modré oči se rozšířily, jako v mohutném, neuvěřitelném překvapení, před náhle se zjevujícím zázrakem.

Byla tato překrásná, štíhlá, mladá žena, se sladce snivým okem, Diana? — Ta samá Diana, kterou znal jako nepatrné, vytáhlé děvčátko? Bylo to myslitelné, že se vyvinula v tak ušlechtilou, rozkošnou bytost?

Však, nečetli-li v novinách nadšené líčení její krásy, a nepsali mu jeho rodiče častěji, jak se Diana mocně ke svému prospěchu změnila? Ale tato líbezná kráska, která se k němu nyní v nedbalé grácii na leslém, zlatém ryzáku blížila — to přesahovalo jeho fantastickou představu, kterou si o své mladé ženě v osamělosti a nudných chvílích utvořil.

A přece to byly Dianiny oči. — které tak snivě před sebe hleděly s vlhkým, toužícím leskem. Komu platil tento výraz? Také to byl kaštanový vlas Dianin, který se nyní bohatě vlnil z pod její jezdecké čapky. — Ovšem, tehdy byl ve dva silné vrkoče upleten a spadal v zad, kdežto nyní je pěstěn a velmi vkusně urovnán.

Stál jako očarován a zdržoval dech, jako by se bál tento vlnavý zjev zaplašiti. Jeho srdce bušilo hlasitě a silně a bylo mu, jako by všechny zdroje života se otevřely

a celou jeho bytost pronikaly.

Přiblížila se blízko, aniž byla nepohnutě stojícího cizince zpozorovala. — Tu se vydral zvuk jejího jména z jeho rtů:

"Diano!" zvolal udiveně, nejistě, tázavě.

Vzpřímila se leknutím. Kůň pohodil hlavou a frkal, jako by svou paní upozorňoval. Udiveně a polekaně pohlížela do jeho úzkého, opáleného, mužného obličej s těmi ušlechtilými, ach, tak známými tahy.

"Lotare!"

Zvláštní, vřelé, sladké ustrnutí naplňovalo ji srdce. Pohlédla, náhle blednouc a pak se zardívajíc do jeho obličej, do těch ocelově modrých mužných očí, které byly na ni tak pronikavě a zkoumavě upřeny. Sejmul čapku a přejel si horké čelo, které se světle od bronzových tváří odráželo. S hlubokým oddychnutím se k ní přiblížil a s mocně nuceným klidem řekl rychle:

"Skutečně Diana!? Málem bych tě byl nepoznal a byl jsem v pochybnosti, jsi-li to skutečně ty."

Podala mu malou, chvějící se ruku.

"Bud' vítán doma — od srdce vítán. Tak jsem se trochu ulekla, když jsi se tak náhle přede mnou objevil. Jak se budou rodiče tvoje radovat!"

Stín mu přeletěl přes obličej, — mezi tím, co její ručku k ústům tiskl, nad čímž se opět zarděla, — neboť nebyla od něho takové dvornosti zvyklá.

"Jenom moje rodiče?" ptal se tiše.

Usmála se a tento úsměv zdál se mu tak sladkým, jak dosud u žádné ženy nepozoroval. V jeho nitru byla bouře. Kdyby byl vykonan, k čemu jej v tomto okamžiku jeho vnitřní cit pobádal, pak by ji byl do svého náručí s koně strhl a ten sladký úsměv jí se rtů slíbal.

"Já se arci také těším, ale rodiče předcházejí. Tak dlouho na tebe čekáme a nyní jsi nás přece překvapil."

Vydechl, jako by ho tíseň na prsou tížila. On byl na přísné opanování sama sebe uvyklý a opanoval se. S ohromujícím zděše-

ním ho přepadla myšlenka, že byl dlouhá léta vzdálen a že mezi tím tato krásná, mladá žena tisíci mužských očí byla obdivována a zářivě pozorována. Vzpomněl si na její vřelá slova o Alexandru Heinziovi a nejpalcivější žárlivost mu stravovala srdce. Vzdor všemu zachoval zevnější klid.

"Já jsem zámyslně svůj příchod neoznámil. Také jsem nechtěl, aby mi byl poslán povoz vstříc. Horoucí touha po našich zelených lesích mne naplňovala, chtěl jsem jít pěšky, abych tiše a samotén slavil shledání s našimi nádhernými hvozdy."

Přejela chvějící se rukou krk svého ryzáka.

"Pak jsem ti rušivě vstoupila do cesty? To je mi líto."

Uchopil rychle její ruku a vtiskl na ni opět políbení.

"Rušivě? Ach, Diano, bylo mně, jako by se objevila lesní víla, aby mne ve své říši pozdravila. Zprvu jsem tě ani nepoznal."

"Ano, já jsem se trochu změnila."

Jeho oči pohlížely se zvláštním leskem do její tváře, kterou odvrátila. —

"Jen trochu? Ty jsi se stala zcela jinou v těchto letech. Jak jsi krásná, Diano."

Nach se jí rozlil po lících. Bylo ji to již nesčíslněkrát řečeno, bývala vždy chválou a obdivem zahrnována. Ale nikdy dosud ji podobné pochlebenství srdcem tak neproniklo, jako toto, vycházející z Lotarových úst, vzdor jeho snaze, svůj obdiv klidně a věcně vysloviti. Namlouvala si, že on, jako jiní, chtěl pouhou poklonu jejímu zevnějšímu zjevu učiniti, a mrzela se sama na sebe, že tomu větší význam, než u jiných přikládá. — Vzpomněla si, že přišel k tomu účeli, aby jejich obapolný svazek přerušil. Pak vztýčila pyšně hlavu. —

"Nezapomněl jsi v cizině pochlebovat?" ptala se s lehkým posměchem, který jí samé bolesti působil.

Sevřel pevně rty a vzpřimil se odhodlaně, jako by tu snivou náladu chtěl moci se sebe svrhnouti. Považoval její slova za mírnou vý-

čitku a bylo mu, jako by se musel vši silou brániti okouzujícímu vlivu, kterým na něho mocně působila.

"Uvádím pouze skutečnost, Diano," odvětil mírně a chladně.

Pocítila bolest, že div nevytkla. Ale podařilo se jí zdáti se nepohnutou.

"Ale zde věčně nezůstaneme," promluvila s klidným úsměvem. —

"Tvoji rodiče nesmí děle, než je třeba, na tebe čekat. — Mám jeti napřed a jim zprávu přinést?"

Toužila, aby se mohla od něho vzdáliti a svůj vnitřní klid opět spořádati.

Uchopil nevolky koně za otěže, jako by tomu chtěl zabrániti.

"Přijžděla jsi krokem. Pokračuj v cestě i dále tím způsobem, a není-li ti obtížným, pak mne nech vedle sebe."

Radovala se, vzdor mocnému a divokému tlukotu srdce, že ji nechal odejít.

A tak vedl koně za uzdu a kráčet vedle ní. Hovořili spolu živě oba, ve snaze jeviti se lhostejnými a znemožniti povstání jakési přestávky.

Vypravoval ji o své cestě domů, která byla trochu bouřlivá. A jí nenapadlo nic lepšího. — nežli zpráva o cestě vzducholodi přes Buchnov a Dornek a o schůzce s letci v Gothě. Jelikož se domnívala, že ho to bude nejvíce zajímat a jemu se nejvíce líbit, hovořila opět vše o Alexandru Heinziovi. Bez tušení, jak jej zraňuje, vypravovala:

"Vlastně neměla vzducholod' přes Buchnov a Dornek ani cestovati; jsme pouze tvému příteli Heinziovi zavázáni, který se za to přimluvil, aby byl směr změněn. Páni fotografovali naši krajinu s hora, a dostaneme snímky. Spatříš Dr. Heinzia o letnicích určitě zde. Zuzana Wallnerová se s jeho bratrem zasnoubila a Wallnerovi a oba bratři se dostaví k letnicím na Buchnov."

Chtěla ještě připojiti, že Dr. Heinzius stane se snad jednou pánem na Buchnově, poněvadž se asi zasnoubí s Dorou Sandersovou. Ale nechtěla nešetřit tajemství Dořino cizímu muži vyzradit, pro-

to mlčela. Kdyby se byla této malé, bezvýznamné indiskretnosti dopustila, — kolik strastí by byla sobě a Lotarovi ušetřila.

Ale to netušila.

Lotar se musel namáhat projevit trochu pokryteckého potěšení z očekávané návštěvy Alexandra Heinzia. Bylo mu to velmi obtížným. V srdci jej páčila žárlivost na toho svého přítele. Mnohem ostřeji a bolestněji se jej nyní ta žárlivost dotýkala, když Dianu v plné její kráse a líbeznosti před sebou viděl. —

Pohlížel k ní vždy skrytě a znova a nemohl se dosti nadívat na její krásnou tvář, na její mladistvě pružnou postavu, a na její rozkošnou roztomilost. Tato mladá žena mu připadala tak sladkou a žádoucí, že se musel míti na pozoru, aby pokušení, po ní své rámě rozpráhnouti, nepodleh. —

A pak mu projela hlavou myšlenka:

"To jest všecko tvé! Ona je tvou ženou, s tebou před Bohem oddána! Nemusíš ji propouštět, nechceš-li. Zkus to, jiného ji ze srdce vypudit, závod' o její lásku, snad není dosud všechno ztraceno!" —

Křečovitě držel uzdu, jako by jí tím mohl na vždy k sobě připoutati. Jeho oči lpěly na jejích čistých tazích, a vzdor všem úzkostem, že ji ztratí, hučelo to a výskalo v jeho srdci. Cítil s nevyslovitelnou blažeností, že ji miluje, že jí již dávno miloval, aniž to věděl. A naplňovalo ho pýchou, že i ona ve svých dopisech mu do svého nejhlubšího nitra pohlédnutí dovolila. —

Hloubal o tom, zda-li by se mu také tak líbila, kdyby její zevnějšíček byl zůstal tak nevzhledným a unaveným, jako svého času býval. Věděl pouze, že vše, co o jejím charakteru, jejím duševním životě věděl, s jejím krásným zevnějškem se k obdivuhodnému, uchvatnému celku pojí a že v nynější podobě jeho nejvyšší ideál zosobňuje. Ztratí-li ji, — pak nekvetlo mu žádné štěstí na světě — to bylo jisté.

Již delší chvíli šel mlčky podle ní a hleděl ustrnule před sebe. —

Kůň se něčeho ulekl a uskočil stranou. Dianina noha se při tom dotkla jeho týla. Jako ze sna probuzen pohlížel k ní nejistě. Seděla se stisknutými rty a smutnými očima v sedle. Ani nevěděl, že několik otázek, kterými se k němu obrátila, přeslechl a nezodpovídal. Přemítala, o čem tak úsilovně přemýšlí a byla nyní přesvědčena, že ho ruší a že je mu obtížnou. Jako prve stala se opět plachou a pyšnou. —

Nenašli více ta pravá slova. Na štěstí ležel Dornek před nimi. Byli už v zdi, která celý dvůr a hospodářské stavení objímala; když právě přicházeli okolo zavřených vrat ve zdi, zaznělo za nimi hlasité a silné hromobití. Za vraty vytýkala právě teta Brigita někomu z čeledi jeho poklesek, kterým se prohřešil proti rozkazům své velitelky.

Mladší s úsměvem na sebe pohlédli. V Lotarově obličejí objevil se měkký, zvláštní výraz, který na jeho otce upomínal, když se při podobných příležitostech k hluchému, přisněnému jednání omlouvavě usmíval.

"Chvála Bohu — matka se nezměnila," prohodil tiše a hleděl zkoumavě na vrata.

Rozuměla tomu úsměvu a kývla souhlasně hlavou.

"Tetě Brigitě nebude překvapení škodit, ale tvého otce musím přece trochu připravit," šeptala.

Políbil ji ruku.

"Prosím, učiň tak. Otce by mohlo překvapení nadmíru rozčilit. — Děkuji ti, že mi to připomínáš."

Teta Brigita láteřila za vraty dále, ani tušení nemajíc, kdo ji za vraty poslouchá. Diana na sebe s Lotarem ještě jednou kývli. Pak se Lotar vyšplhal hbitě na vrata, a seskočil na druhé straně pružně k zemi, přerušiv tak náhle kázání matčino.

Diana naslouchala. Slyšela výkřik tety. Pak následovalo krátké, bezdeché ticho a pak štěstí, na polo dušené zvuky, smíšenina pláče a smíchu. Matka a syn se drželi v objetí po dlouhém, bolestném rozloučení. Plisněný čeledín použil těchto výhodných okolností a zmizel, Diana slyšela jeho ubí-

hající kroky.

S bolestnými pocity objela dům až k verandě, na které strýc Heřman, v teplých pokrývkách zahalen, na sluníčku seděl a v knihách počítal.

Když se Diana objevila, pohlížel ji s úsměvem v tvář.

"Sluníčko vychází," žertoval.

"Ano, strýčku Heřmane, a přináší ti radostné překvapení," pokračovala v tom samém tonu. — "Počkej chvíli, hned jsem nahoře u tebe."

Zapískla na sluhu, ale dříve než tento přišel, seskočila sama s kóně. Pak běžela po schodech na verandu a chopila ho oběma rukama za ramena, aniž by při tom něco mluvila.

Starý pán jí pohlížel zkoumavě do nepokojného obličejí.

"Halo, má zlatá! Co se děje?" — ptal se poněkud uleknut a znepokojen.

Pohlédla na něho měkkým, zářícím zrakem.

"Něco zvlášť krásného — pro tebe — strýče Heřmane. Ale musíš mi slíbit, že budeš klidným."

Chopil ji za obě ruce a hleděl se zářícíma očima do jejího planoucího, rozechvěného obličejí. Zbledl poněkud, vydechl z hluboka a pak se ptal zajíkávě:

"Lotar přišel — není-liž pravda?"

Kývala prudce hlavou.

"Ano — a hned tu bude."

Starý pán se chopil křečovitě zábradlí svého vozu.

"A já zde musím sedět a nemohu mu jít vstříc," řekl tiše.

Nikdy nenařikal na svůj nešťastný osud a snášel jej trpělivě. — Tím dojímavěji zněl nyní tento nářek. Diana jej políbila upřímně a aby ho potěšila a obveselila, řekla se smíchem:

"Sešli jsme se v lese, chtěl vás překvapit. Ale já jsem tě chtěla přece trochu připravit. Teta Brigita dělala právě na dvoře hromobití. Tu přelezl vrata a vskočil jí do toho."

Tu se musel i strýc Heřman smát a nyní byla Diana spokojena. V tom se také objevili matka se synem, obcházejíce dům po druhé straně a Lotar spěchal před mat-

kou na verandu.

"Otče, můj milý otče!"

Před vozíkem padl na kolena, aby otce lépe obejmouti mohl. Teta Brigita, radostí celá bez sebe, objala Dianu a líbala ji, aby ji tak učinila účastnicí své radosti. Pak přistoupila ku svému choti.

"Tak ho máme opět doma, našeho mladého, můj starý", promluvila tiše rozčilením tlumeným hlasem.

Heřman ze Steinachu chopil svou paní za ruce a Lotar vstal. Diana přešla pomalu verandu a chtěla se nepozorována vzdálit. — Když otevřela jedny ze zasklených dveří, aby do domu zmizeti mohla, obrátil se Lotar k ní.

"Nechceš zde zůstat, Diano?" — volal za ní.

Vrtěla hlavou. "Ne — nyní patříš svým rodičům," pravila klidně.

Ale strýc Heřman dobře pozoroval, jak se její obličej změnil. — On znal Dianu lépe, než kdo jiný a četl v její duši jako v otevřené knize. Nezdřoval ji ani slovem. Věděl, že je v ní vše ve varu, a že potřebuje klidu a že samota jí bude dobrodiním.

Diana odešla do svých pokojů.

Lotar se ale domníval, že je to lhostejnost vůči němu, že odešla a více hodin se neobjevila. Mezi tím, co s rodiči seděl, a jim vše vypravoval, čeho se dozvědět chtěli, — hleděl vždy toužebnými zraky ku dveřím, zda-li se Diana nevrací.

Heřman ze Steinachu, — jemný znatel duší lidských, pozoroval toto vyhlížení Lotarovo k dveřím a jeho srdce se z toho velmi radovalo. Prozrazovalo mu, čeho se chtěl dozvědět. Jak to v Dianině srdci vypadalo, to věděl dobře a o Lotarových citech byl nyní také poučen. Ale ani pohledem, ani slovem neprozradil své myšlenky. — Věděl, že to nejjemnější dotknutí by tomuto jemnému klíčení mohlo ublížit. Paní Brigita neměla ale prozatím nic jiného na mysli, nežli svého syna. Pyšně a zářivě spočívaly její zraky na něm a opět a opět ho hladila po krátkých přistřížených vlasech.

Teprve za hodnou chvíli si vzpomněla na Dianu a ptala se kvapně:

"Nuž, řekni mi Lotare, jak se ti líbí Diana? Co říkáš její změně? Poznal jsi ji hned?"

Mírně opálené čelo Lotarovo se začervenalo, což otcovu bystrozrakou neušlo.

"To jsou tři otázky najednou, milá maminko", pravil mladý muž žertovně. "Musím je po řadě zodpovídat. Tedy: Diana se mi velmi líbí. Ona se změnila a stala se velmi krásnou. A sotva jsem ji poznal. — Kdybych se s ní byl někde jinde, nežli v lese u Dorneku setkal, nebyl bych věřil, že je to ona."

Paní Brigita kývala spokojeně hlavou.

"Ano, ano — já jsem ti dost často psala, jak obdivuhodně vykvétla. Také jsem ti noviny poslala, ve kterých byla i s toaletami obšírně popsána."

Lotar ji hladil ruce.

"Ano, milá matinko, to jsi všechno dělala — ale takového něco — to se nedá popsat, to se musí vidět."

Jeho oči při tom pohlížely snivě před sebe.

"A jak vypadalo vaše vzájemné pozdravení?" zkoumala dále.

Lotarova tvář sebou nepokojně trhla. Otálel s odpovědí a nevěděl, co by řekl. Tu mu přišel otec na pomoc.

"Řekni, milá Brigito, není v tu chvíli důležitější Lotara se optat, nemá-li hlad a žízeň?"

Vyskočila překvapena. "Můj Bože, to jsem v radostném rozčilení úplně zapomněla. To se ví, že má hlad a žízeň. Ubohý, již pospíchám do kuchyně a postarám se, aby bylo hned prostřeno."

"Sečkej ještě chvíli, matinko, tak nutné to není. Mnohem více dýchám po smytí prachu. To je prozatím ten jediný toaletní přepych, který si smím dovolit. Arci, v Berlíně jsem se znovu zásobil, neboť dole, na jihovýchodě, jsem si celá čtyři léta nemohl nic pořídit a jsem se svoji výstrojí hotov. Ale moje zavazadla leží dosud na nádraží a musíte je nechat přivézt."

"To se hned stane, milý synu. A nyní pojd', zavedu tě do tvého pokoje", pravila paní ze Steina-

chu. —

Lotar ji jemně přinutil, aby zůstala dále sedět.

"Zůstaň jen klidně sedět, maminko, však znám sám dobře cestu. Mohu ve svém starém pokoji bydlet?"

"Ano, již osm dní je vše připraveno."

"Děkuji, máti. A jakmile budu trochu očištěn a občerstven, jsem hotov kuchyni na Dorneku všechnu čest prokázat."

Na to se vzdálil. Paní Brigita vstala.

"Raději přijdu sama do kuchyně, aby Lotar dostal něco pořádného k jídlu," pravila rozšafně.

Její choť ji zadržel.

"Zůstaň ještě okamžik, Brigito — já bych ti rád ještě dříve jednu prosbu na srdce vložil", řekl důrazně.

Pohlédla na něho láskyplně a pohládila jej mateřsky jemnocitně po šedých vlasech.

"Co mi chceš říci, staroušku?"

Zvolna a jako zbožně jí políbil ruce. Pak hovořil tiše:

"Musíš mi slíbit, Brigito, že ani slovem o poměr Lotarův k Dianě nezavadiš. Prosím tě, neptej se ani jeho, ani jí a zdrž se všeho vměšování. Mohu se na tebe spolehnouti?"

Hleděla na něho tázavě.

"A proč pak ne, Heřmane? Nemám nic podniknout, abych je sblížila? Nebylo by krásné, kdyby navždy spolu zůstali?"

Pokyvoval a jeho dobré oči prozrazovaly souhlas.

"Bylo by to překrásné, milá Brigito, ale dotýkat se toho nesmíme, jak jsem již řekl. Z venčí to nesmí přijít — nýbrž z nitra. rozumíš? Každé slovo by mohlo vyvolat nenapravitelnou škodu. Ti oba nejsou lidé, kteří hrubé vlivy snesou. Jsou to subtilní povahy s jemným citěním. Tak opatrnost, Brigito!"

Silně si oddechla.

"Nuž, staroušku — ačkoliv tomu dobře nerozumím, poslechnu tě, když tomu chceš. Ty jsi byl vždy moudřejším a rozvážnějším z nás, proto se i v této věci na tebe spolehám. A slibuji ti, že budu držet jazyk na uzdě. Kdyby jen Bůh

dal a ti dva byli spolu šťastni. — Zaslsuhuji to. A nejkrásnější pár, který by se k sobě lépe hodil, bylo by těžko najít. Oba jsou tak dobří, znameniti lidé, ačkoliv se tak o své vlastní krvi mluvit nemá. Ale není-li tomu tak, můj Heřmane?"

"Ano, milá Brigito — tisíckráte ano. — A já jsem pln radostné naděje, že bude všechno dobře. Nesmí se na to pospíchat; ušlechtilý plod potřebuje čas k uzrání. Nyní jdi a připrav našemu synovi oběd." — —

(Pokračování.)

Psychologie životního věku. Nedávno promluvil v aule cyrušské university prof. E. Spranger z Berlína. Přednášející promítl život člověka od jeho narození až k jeho smrti. Aby měl určitý podklad a oporu, rozdělil celý život člověka v periody po sedmi letech, současně však zdůraznil, že tímto postupem nejsou stanovena pevná pravidla, poněvadž tyto periody mohou u jednotlivých lidí býti různé. Tak postupuje doba dětství až do 7. roku věku. Pak následuje doba chlapectví, která končí 14. rokem. Doba zrání je uzavřena 21. rokem a vyvrcholuje dobou junáctví až do 28. roku věku. Nato následují 4 periody po 7 letech, které možno označit za dobu zralosti, tedy do 56. roku věku. Další 7 let je dobou stárnutí, načež posledních sedm let lidského života možno označit již za dobu stařectví. Mladý muž hledí stále ještě dopředu, žije budoucností, zatím co zralý muž vychutnává život, žije tedy přítomností. Stařec naproti tomu hledí už nějakým způsobem uzavřít svůj život a jeho duševní zrak se velmi často obrací k minulosti.

Jedna dětská. "Tati, proč maminka pořád zpívá?" — "Což nevidíš, že uspává Frantíka?" — "Tati, a když Frantík usne, přestane zpívat?" — "Ovšem!" — "Což nemůže Frantík aspoň se tvářit, jako že spí?"

Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

První myšlénku Augustina bylo, svěřiti zachránci svého života tajemství zlatého údolí; leč během cesty přišly mu jiné nápady, a on přemýšlel, jak by Mišence mohl oklamati, aniž by ovšem draho-cenný svůj život uváděl v nebezpečí. To byl ovšem těžký úkol, — ale duch Augustinův byl vynalézavý, a tak doufal, že účelu svého dosáhne.

Mišenec, který byl z počátku nedůvěřivý, připojil se k Augustinovi, aby od tohoto zvěděl bližší podrobnosti o místě a ceně pokladu. A Augustin vyvinul tak neobyčejné vlohy ku lhaní a dovedl tak obratně smísiti skutečnost se svou fantasií, že sám nad tím žasnul. Ale u Mišence dosáhl svého cíle, neboť týž byl o existenci pokladu úplně přesvědčen, aniž znal přesně jeho polohu.

Mezi jiným lhaním, jímž krmil zachránce svého života, Augustin také tvrdil, že tři lovci na vrcholku skalního kuzele ukryli v náčelníkově hrobce veliké množství zlata.

Během pochodu dostala tlupa přírůstek v Rudé Ruce, otce Mišence. Aby ušetřili lid i koně, zastavili se na půl hodiny v jedné houštině k odpočinku. Náhodou před nimi použil tohoto místa též Šebestián, aby sestoupil s koně, a téměř obvázal lehkou ránu na noze. Jen tma hustá, dosti vysoká

křoviny, chránily Šebestiána před odkrytím Indiány; tato náhoda mu umožnila, zvědět o plánu Mišence a rozhodl se, za každých okolností mu zabrániti.

Když se Mišenec a Rudá Ruka vzájemně pozdravili, a první vyprávěl o setkání se s Černým Ptákem, tázal se Rudá Ruka:

“A proč jsi vyzval Černého Ptáka k schůzce u Buvoliho jezera? Tam se nachází ono bílé děvče, které chceš udělati svou ženou.” —

“Já tam budu dříve než Černý Pták, který teprve po třech dnech tam dorazí.”

“A co máš nyní před sebou?”

“Tento běloch slíbil mi poklad v horách, který si chci vzíti — myslím, že vůči zlatu ani Růže Mexika nezůstane neoblomná.”

Mišenec se surově zasmál po těchto slovech, kdežto Rudá Ruka nespokojeně potřásl hlavou.

“Já tě zrazuji od tohoto podniku”, pravil. “Pokud vím, byli lidé, kteří po pokladech v mlhavých horách třeštili a po nich se sháněli, ale až dosud každého z nich potkalo neštěstí.”

“Krákej, jak chceš, neblahý krkavče”, odvětil posměšně Mišenec. — “Ty víš, že dělám to, co chci.”

Jeho otec zabručel jako lev, jehož jeho hlídač zkrotil.

“A jak jsi pohnul Černého Ptá-

ka k tomu, aby se odebral k Buvolimu jezeru?” tázal se po chvíli. “Řekl jsi mu, že tam najde třicet až čtyřicet velmi dobře ozbrojených a na vše odhodlaných mužů?” —

“Zajisté. Já mu slíbil dokonce také koně, které tam běloši nachytají.”

“A on na to přistoupil?”

“Pod tou podmínkou, že mu vydám v jeho ruce jeho smrtelného nepřítele, dal se pohnouti k účasti na výpravě.”

“Ach! To myslíš Zářící Paprsek? Jak to chceš zařiditi?”

“Já jsem zvěděl, že se nalézá v oné krajině —”

Když se Indiáni vydali opět na další cestu, vsedl také Šebestián na svého koně a chráněn jsa temnotou, pustil se oklikou k horám, aby tam dospěl ještě před Indiány a naše přátele mohl varovati.

Pokud se týše Augustina, v tom během cesty plán jeho uzrál.

Než ranní záblesk tak dalece pokročil, že bylo již možno v dále rozeznati hory, dal Mišenec svým lidem pokyn, a všichni zůstali státi. Augustin dělal jakoby se orientoval o směru, kterým bylo nutno se bráti. Po krátkém přemítání zdál se býti si jist. Místo ale, aby vedl své spojence na malou plošinu, jež byla bezprostředně spojena se zlatým polem, vedl je stranou k cestě, kterou nepozorován od našich tří lovců, hory opustil.

Tlupa dala se již na pochod, — když jeden z Indiánů se shýbnul a pozorně prohlížel půdu.

Výkřik úžasu a překvapení uni-kl jeho rtům.

“Co je?” tázal se Mišenec, když spatřil, že též ostatní Indiáni společně zdají se s jejich soukmenovcem býti překvapeni jeho objevem.

“Našli jsme stopu”, zněla jejich odpověď.

“Jakou stopu?”

“Orel Sněžných Hor, Posměvaček a mladý bojovník z jihu nalezájí se v těchto horách”, sděloval Antilopa. “Tyto stopy na to poukazují.”

“Co máme s těmi lidmi co činit?” tázal se mrzutě Mišenec.

“Oni jsou to, kteří poklad v tě-

chto horách hlídají; oni jsou to také, kteří zranili Černého Ptáka. — Krev rudého muže volá o pomstu." —

"Dobře", odtušil Mišenec, "tedy přemůžeme nepřátele Apačů, a vy se spokojíte s jejich skalpy. — kdežto já si vezmu poklad, který střeží."

"Černý Pták se nespokojí se skalpy těchto tří mužů", byly námitky Antilopy. "já dostal rozkaz — dostati mu je živé. — když je najdu a se jich zmocním."

Mišenec zahromoval.

"Indiáni vám pomohou vyzdvihnouti poklad", pokračoval Antilopa. "když se zavázete, vydati ony tři bledé tváře do našich rukou živé."

"Když jinak nedáte, budiž", — rozhodl krátce Mišenec.

"Ku předu!"

Po těchto slovech Augustin pokynul, by se jelo dále. Z Indiánů zůstalo jich několik na rozkaz Antilopy na rovině, aby zabránili za všech okolností uniknutí třech lovců.

Po namáhavém putování dostal se Augustin se svými průvodci na hřeben hory, jež ležela naproti hrobu Indiánského náčelníka, a vodopádu. Hustá mlha zakrývala útulek našich přátel.

"Tam naproti jest hrob velikého náčelníka, a tam jsou také oni tři muži, kteří hlídají poklad", vysvětlil Augustin.

"Hustá mlha znemožňuje nám nyní něco podniknouti", odvětil Mišenec, "já prohlédnu okolí, abych mohl rozvrhnouti plán k útoku. — Dávej dobrý pozor na tohoto bělocha", pošeptal pak svému otci, "já mu nevěřím."

Zatím co Mišenec se vzdálil, aby se orientoval, Indiáni dostali rozkaz od Rudé Ruky, aby na stranou položeném místě zapálili oheň. On zamýšlel tímto způsobem dáti lovcům mlhou znamení o jejich přítomnosti, a současně tak jejich pozornost soustřediti na falešné místo. Byla to jedna z jeho četných válečných lstí, v jejichž vynalézání Indián jest nevyčerpatelný. —

Augustina po odchodu Mišence

zmocnila se veliká starost; obával se, že by mohl onu skálu vybrati za místo k útoku; odtud bylo lze snadno spatřiti zlaté pole, a se strachem pomýšlel na Rynem tam nashromážděnou hromadu zlata. — Objeví-li ji Mišenec, pak byl nejen poklad, ale též jeho život ztracen, poněvadž vlastní polohu zlatého údolí zatajil a uvedl, že hlavní poklad nalezá se v hrobce náčelníkově. —

Od svrchu vyličených událostí uběhl nějaký čas, a nastalo trapné očekávání příštích věcí, jemuž lovci přikládali zvláštní význam.

"Tohle čekání je mrzuté", bručel nespokojeně Pedrillo, "my jsme měli buď nastoupiti svůj zpáteční pochod hned, nebo vzdor temnotě pokusiti se, některému z těch holmků, kteří se ukrývají za koňskou mršinou, poslati kuličku do hlavy; potom bychom aspoň věděli, na čem jsme."

"Místo, jaké jest naše, nemohli bychom za převládajících okolností opustiti", prohlásil Gabriel, — "neboť každá nerovnost půdy, — každý keř může ukrývati nepřitele. Bud' se vzdáme čestným způsobem, nebo se budeme bít na život a na smrt! Brzy zvíme, co máme dělat — hleďte, ty šelmy již nemyslí na to, aby svou přítomnost skrývaly."

Ukázal rukou na místo, kde Rudá Ruka kázal zanítiti oheň, jehož zář barvila mlhu do krvava, aniž by ji pronikla.

"Pravá Indiánská lst", prohodil Gabriel, "ten oheň zapálili, abychom svou pozornost soustředili na onu skálu. Já ale vím zcela určitě, že u ohně není ani jeden rudoch, nýbrž že spíše konají přípravu k boji na protějším skalním hřebenu."

"To uvidíme brzy", odvětil Pedrillo. Dříve než tomu mohl Gabriel zabrániti, namířil Pedrillo svou puškou jednou střílnou do údolí, výstřel zahřměl a vzbudil ozvěnu v horách, zatím co od minuty k minutě zvyšující se světlo umožnilo našim lovcům spatřiti jednu tmavou postavu se překotití, kdežto jiná bleskurychle za koněm zmizela.

"Ti chlapi nemají strachu ani před našimi puškami", bručel Pedrillo. "byli dosti drzí opustiti své bezpečné postavení. Musím jim dáti ještě něco na památku."

"Na konec jest lépe, že jsme zahájili nepřátelství a tím nejistotě učinili konec", mínil Gabriel, u něhož bojechtivost v této chvíli převážila obavu o Cesara.

"Slával Nyní opět poznávám svého starého Gabriela", zvolal radostně Pedrillo. "Co také znamená pár tuctů Indiánů pro takové tři muže, jako jsme my? Gabrieli, done Cesare, nechť zazní naše válečné heslo, aby ty šelmy poznaly, že mají před sebou tři muže a ne tři staré baby."

A naši přátelé podali si pravice a vyrazili třikrát pronikavý křik, který nezástul pozadu za oním, kterým odpověděli Indiáni na protilehlé skále.

"Nyní nemožno více pomýšleti na nějaké vzdání se", — prohlásil Pedrillo se zrakem bojechtivosti planoucím. "Při lstivosti a falešnosti Indiánů jest vůbec každé vzdání se nebezpečné, máme o tom dosti příkladů."

"Ale nastane-li nedostatek potravin?" nadhodil Gabriel.

"Pak učiníme výpad", odpověděl krátce Pedrillo; "až počet našich nepřátel tak snížíme, že jim nebude více možno, nám uškodit. Ostatně naučil jsem se snášeti hlad ve službě Jeho Veličenstva krále španělského, a mně na tom nezáleží, budu-li o čtyřiaadvacet hodin déle nebo méně bez potravy."

"Co se mne týče, mně jest to též lhostejno", ozval se Gabriel, který vrhl něžně starostlivý pohled na Cesara.

"Já jsem též zvyklý na strádání všeho druhu", prohlásil tento; "k vůli mně buďte bez starosti. — Ale co bude z ubohého Perrina, jehož jsme opustili?"

"Jeho život nalézá se v rukou Božích!" odvětil Gabriel prostě.

Hned poté počali naši přátelé s přípravami k nastávajícímu boji. Ještě jednou byla prohlédnuta zásobna střeliva. Růžky s prachem byly uloženy za napjatou vlněnou příkrývkou, aby tento drahocenný

materiál byl chráněn, před úderem některé kule, a podobně byly uloženy kule a potraviny. Pušky byly připraveny k okamžité střelbě — více zatím nemohli dělati — museli vyčkávat a pozorovati. Panovalo slavnostní ticho, nikdo nepromluvil ani slova, všichni pociťovali vážnost situace.

Střílnami pozorovali pohybování se křovin na oné skále, jež bezprostředně stýkala se se zlatým údolím. Mišenec vyvolil k údesu Augustina právě toto místo k útoku, které bylo sice nížeji položeno, než skalní hřeben, ale bylo nejlépe chráněno křovinami a houštím. — Svolal k sobě svého otce, Augustina a Indiány ze skalního hřebenu a měl čilou rozmluvu s Rudou Rukou a Antilopou.

Augustin použil tohoto okamžiku, aby vrhl do hlubiny opatrný pohled. Jaké ale bylo jeho překvapení, když zjistil, že od Ryna nakupené zlato přikryto bylo neznámou rukou zemí a větvemi, takže bylo před lidským zrakem ukryto. Ulehčující povzdech unikl z jeho prsou a s napjetím hleděl na vývoj příštích událostí.

Mišenec mezitím ukončil hovor s Rudou Rukou a Antilopou.

"Ponecháváš mně tedy volnou ruku, můj bratře", pravil, "v rozhodování nad tvými lidmi?"

"Žádný z nich nebude se tvým rozkazům vzpouzet", odvětil Antilopa, "krev našeho náčelníka volá o pomstu, a rudoch obětují svůj život, aby tuto ukojil."

"Dobře", pronesl Mišenec, — "máš ty tři bělochy míti, ale tři Indiány to bude stát jejich životy."

Antilopa učinil souhlasný posunek. —

"Napřed však zkusím ještě jiný prostředek", pokračoval Mišenec, "slíbím oněm třem mužům život, když nám vydají svůj poklad."

"My slovo dodržíme", doplnil Rudá Ruka, ohavně se při tom usklíbaje; "nebot" je předáme živé rudým našim bratřím."

Otec a syn přistoupil současně k okrají skály a zdvihli právě své ruce nad křoviny.

"Pozor!" pravil Pedrillo, který klečel za jednou z jedlí. "Nepřá-

telství nebo vyjednávání započíná. Vidím dvě ruce na hřebenu vyčnívati přes křoviny a kývati na znamení míru. Ale tyto ruce nedrží žádnou dýmku míru, a šat, který ruce ty pokrývá, není oděv Apačů. S kým, u všech všudy, máme co dělat?"

"Který jest ten, jehož Indiáni nazývají Orlm Sněžných Hor?" tázal se silným hlasem Mišenec.

"Aj, co pak to jest?" mružel Gabriel. "Kdo mluví anglicky mezi těmito rudochy?"

"Snad rozumí Orel Sněžných Hor jen té řeči, kterou se mluví v Kanadě", pokračoval Mišenec, — když se mu nedostávalo žádné odpovědi, a opakoval svou otázku v řeči francouzské.

Gabriel se zachvěl.

"To bude horší, než jsem se domníval", pošeptal Pedrillovi. "Mezi rudochy je nějaký muž naší barvy."

"Bílé šelmy, které přeběhly k rudochům, jsou nejhorší", odplivl si Pedrillo.

"Kdo si přeje co od Orla?" tázal se Gabriel, připomenuv si jméno, kterým ho nazval Černý Pták.

"Necht' se ukáže, — neb, má-li strach, může nás aspoň vyslechnouti."

"A ukážu-li se, kdo mi za to ručí, že nebudu pohlížet do vaší pušky?"

"My vyjdeme příkladem důvěry napřed."

"Co to povídá?" tázal se Pedrillo, který francouzskou řeč neznal.

"Mám se ukázati, a on chce mne předejít dobrým příkladem."

Gabriel umkl překvapením. — Dvě postavy objevily se na hřebenu skály, a on v nich poznal muže, jejichž strašlivá pověst nejen k jeho sluchu doletěla, nýbrž náhoda je již po dvakráte přivedla mu v cestu.

"Rudá Ruka a Mišenec", pravil k Pedrillovi. "Poznáváš je?"

Tento mlčky přisvědčil.

"Neukazuj se!" volal Pedrillo. "Den, o kterém jeden tyto dva potká, jest nešťastný."

"Já se ukážu", odvětil pevně Gabriel. "Nevypadalo by to jinak, než že mám strach. Nespust' jen

žádný list v křovi z oka a také at' ti neujde žádný pohyb těchto dvou padouchů."

Gabriel pozvednul se pak v celé své výši. Přímou a pevně stála jeho vysoká postava na vrcholku kuželovité skály. Jasný, čistý a klidný jeho zrak dokazoval, že strach jest mu neznámým pocitem.

Učinil ostatně zvláštní dojem tento úctyhodný lovec ve svém prostém oděvu, s klidným výrazem své tváře oproti svým protivníkům — kteří až do nejmenší maličkosti tvořili s ním pravý kontrast.

Pohled Rudé Ruky setkal se s jeho. Byl to velký staroch s vypoulenými očima s vráskovitou tváří cihlové barvy. Jeho dlouhý vlas byl upraven dle způsobu Indiánů.

Jistý druh lovecké haleny z jelení kůže, hrubými vyšívkami různých barev zdobené, spadala mu až na kolena a pod ní bylo viděti kožené kamaše, jež byly opatřeny třásněmi a střapci. Na nohou měl temně zbarvené moccasiny. Přepásán byl koženým pásem. Ozbromen byl puškou, tomahawkem a dlouhým nožem bez pochvy a za pasem měl zastrčenou americkou dýmku.

Nezasvěcenec nebyl by býval s to poznati v tomto muži jeho původ od bělocha; byl by ho považoval za pravého Indiána.

Mišenec měl mnoho podobnosti se svým otcem. Byl rovněž velký, leč silnější tělesné konstrukce, a výraz sprostoty, který na jeho obličejí spočíval, převyšoval surovost, jaká se jevila v obličejí Rudé Ruky. Jeho oděv podobal se oděvu jeho otce, leč vyvolil si křiklavější barvy a k vyšňoření použil více ozdůbek, takže činil dojem hejska, který vnějším leskem chtěl zvýšiti důležitost své osoby.

Ačkoliv otec a syn chtěli nápodobiti slavnostní způsoby rudochů, podařilo se jim to málo, proti úctyhodnému Gabrielovi, který představoval obraz pravé mužné síly, činili politování hodný dojem. —

"Já jsem ten, jemuž jste dali jméno Orla Sněžných Hor. Co si ode mne přejete?" — tázal se Gabriel

klidným hlasem.

"Ach, hled'me", pravil Rudá Ruka s ohavným úšklebkem. — "Myslím, že jsme se již viděli, a mám-li dobrou paměť, pak by lovec Gabriel nebyl podržel své vlasy, kdyby —"

"Kdyby mezitím nebyla přišla rána pažbou, kterou vaše paměť také jistě ještě podržela", odpověděl Pedrillo, který povstal a podílet se chtěl na rozmluvě, která byla nyní vedena v řeči anglické.

"Ach! Vy jste zde také?" zvolal Rudá Ruka udiveně.

"Jak vidíte", přisvědčil Pedrillo tak klidně, jak jen mohl, ačkoliv jeho oči nenávisť jiskřily.

"Vy jste ten, jehož moji Indiánští bratři nazývají Posměvačkem?" poznamenal Mišenec.

Pedrillo, jehož horká krev již přicházela do varu, vrhl pohled plný vzteku na Mišence a již otevíral ústa k odpovědi, když Gabriel mu dal pokyn k mlčení, ačkoliv on sám jen s největším sebeovládáním tuto rozmluvu mohl klidně dále vésti. On, obávaný nepřítel Indiánů, opovrhoval oběma těmito lidmi, z nichž jeden byl renegát, druhý polo-indián, ještě více než pravými rudochy, a jen ohled na Cesara přiměl jej k pokračování ve vyjednávání; neboť doufal, že jeho protivníci učiní mu návrhy, které on, bude-li je možno spojit se ctí, v zájmu bezpečnosti svého syna přijme.

"Když jsem vašemu přání vyhověl a se ukázal," pravil, "doufal jsem, že uslyším slova míru, jak se ale zdá, mýlil jsem se."

"Nemýlil jste se", odvětil Mišenec. "Slyšte, co vám mám říci. — Místo, které střežíte, skrývá poklad. Vy jste jen tři muži, nás jest pateronásobný počet, a my si přejeme mít ten poklad."

"Krátko, rázně a nestydatě", — myslel si Pedrillo. "Já se divím, jak to může Gabriel strávit."

Kdyby Rudá Ruka a Mišenec byli měli méně důvěry ve svou číselnou převahu, svou obratnost a tělesnou sílu, byla by je pojala před výrazem obličeje obrovitého lovce bázeň.

Gabriel vzdor své lásce k Cesa-

rovi choval v tomto okamžiku jen jedině přání, nestydatost těchto kořistníků zkrotit.

"Hm", pronesl pak největším sebeovládáním, — které ho stálo mnoho přemáhání, "jaké podmínky nám kladete?"

"Jen jedinou. Abyste co nejrychleji ztratili se v prachu. Přisáhám vám, že nebude učiněn žádný pokus vás pronásledovati, — váš život má nám býti svatým."

"A vyhovíme-li vašemu přání, bude nám dovolen odchod se zbraněmi a našimi věcmi?"

"Své věci můžete vzít sebou, ale nikoliv zbraně", odpověděl Mišenec, jsa pevně přesvědčen, že mu vzdor učiněné přísaze bude snadnou věcí, tyto tři lovce předati svým spojencům.

"Kdyby těmto holomkům na našich osobách nezáleželo, pak při jejich číselné převaze by jim na tom také nesešlo, podržíme-li své zbraně, či ne", šeptal Pedrillo.

"Já je odhalím", odvětil Gabriel rovněž tiše. "Nepostačí vám poklady", volal pak k nepřítelům. — "musíte mít ještě naše pušky?"

"Jest to válečný zvyk", odvětil Mišenec.

Gabriel pokrčil opovržlivě rameny. —

"To není žádná odpověď", pravil. "Vy jednáte s muži, kteří jsou zvyklí svá slova dodržeti."

"Nechcete-li přistoupiti na moji podmínku", odpověděl Mišenec, "pak se musíte vzdáti na milost a nemilost."

"Nech mne tomu lotrovi odpovědět", prosil Pedrillo Gabriela.

"Od té doby, kdy jest se mi starati o život Cesara, "odvětil mu tento vážně", jest moji svatou povinností, odvrátiti od něho, pokud možno, každé nebezpečí, abych se bez výčitek mohl objeviti jednou před soudnou stolicí Boží. — Podrobme se tedy trpělivě až do konce."

Při těch slovech vrhl něžný pohled na Cesara, který nejsa mocen anglické řeči, nerozuměl ani slova z jednání a mlčky vyčkával vývoje věci.

"Mišence", počal opět Gabriel, "pokuste se na okamžik potlačit

působení vaší Indiánské krve. — vzpomeňte si, že z otcovy strany pocházíte z bělochů a mluvte otevřeně, jak se sluší na poctivého bojovníka a křesťana. Co zamýšlíte s námi dělat, kdybychom beze zbraní nastoupili odchod?"

"Nepřipoměl jste mi marně můj bílý původ", odvětil Mišenec s hnusným úšklebkem. "a já vám chci říci, co bych s vámi udělal, kdybyste padli do mých rukou. — Bojovníci Černého Ptáka mne doprovázejí, a já jim přislíbil, že vás vydám živé do jejich rukou."

Při této své řeči použil Mišenec Indiánského nářečí, a oba lovci spatřili, zatím co Mišenec mluvil, hlavu jednoho Indiána opatrně se vynořiti z křoví, jejíž oči, vztekem jiskřící, byly na ně upřeny.

"Myslel jsem si něco takového", pravil Gabriel. "A co bude s námi dělat Černý Pták?"

"Velký Indiánský náčelník oznamuje svým zajatým věčně přátelství", lhal drze Mišenec, "on chce mít tři udatné muže za spojení svého kmene; nabízí vám nejlepší kořist svých lovišť, nejkrásnější ženy —"

"A věčný život, amen", zažertoval Pedrillo, jehož horká krev tak vzkypěla, že se více nedovedl zdržeti se svým posměškem. "Fuj, prolhaná hubo! Je hanba dále jednati s tímto vyvrhelem pustiny. Nepozoruješ, Gabrieli, že si ten lotr dělá z tebe blázna?"

"Co řekl Posměvaček?" tázal se nestydatě Rudá Ruka.

"On pravil, že nechce býti méně velkomyslný než vy a Černý Pták", odpověděl sám Pedrillo, — nejsa více mocen přemoci svůj vztek, "já vám slibuji, padnete-li mně do rukou, že váš jazyk předhodím k sežrání krkavcům, nebudou-li se ale tito báti, že se jím otrávíjí."

"To je příliš mnoho", — zvolal Mišenec, který v tomto okamžiku zapoměl na svůj slib, zmocniti se lovců živých a s rychlostí myšlenky zdvihl svou pušku.

Třeba Gabriel a Pedrillo každý pohyb svých nepřátel střežili, jeden z nich byl by býval synem smrti, kdyby v tom okamžiku ne-

byl padl výstřel. Puška Mišenci vypadla s rukou, on sám se zapotácel a byl by se jistě zřítíl do propasti, kdyby ho nebyl zadržel Rudá Ruka a nezatáhl za skálu.

Byl to Cesar, který bděl nad životem svých přátel a v rozhodném okamžiku jednomu z nich zachránil život. Žel, nebyl tak cvičeným střelcem, aby neomylně trefil svůj cíl, a tak jeho kule nestihla některou nekrytou část těla Mišence, — nýbrž jen kování jeho kožené tašky. Náraz střely byl tak mocný, že Mišenec sice zakolísal, ale zraněn nebyl.

Kapitola dvacátá třetí.

Po těchto zde vyličených rozličných scénách následovaly opět hodiny čekání a ticha. — Naši tři lovci chovali se klidně a vyčkávavě, a také na protějším skalním hřebenu neukazovala se žádná známka nějakého života.

To byl způsob vedení boje Indiány. Hleděli nečinností unaviti nepřítele. Každá jen myslitelná lest byla pečlivě k použití připravena. Otevřenému boji se Indiáni vyhýbají co možno nejdéle a podniknou jej teprve tehdy, když mají jisté vyhlídky na úspěch.

Tiše rozmlouvali naši tři přátelé o možnostech výsledku očekávaného boje, aniž by však odvrátili svůj zrak od protějšního skalního hřebene, aby jim tam ani nejmenší pohyb neušel.

"Bude to dlouhý a rozhořčený boj", mínil Gabriel, "musíme sebrati všechnu svou chladnokrevnost, abychom vítězně obstáli. — Žádný z nás nesmí střílet, není-li svým mužem jist. A vy, Cesare, nevystavujte se žádnému zbytečnému nebezpečí, slibujete mi to?"

"Vždyť jste přece slyšel, že Černý Pták chce nás mít živé", odpověděl s úsměvem Cesar, — "proto sotva hrozí nebezpečí našemu životu".

"Nezachránil jste právě před chvílí jednomu z nás život?" pravil Gabriel s výčitkou. "Vidíte z toho, jak ti lidé málo na své slovo dají."

"Co říkáte tomu ohni tam nahoře?" přerušil Pedrillo další řeč

Gabriela, ukázav na ohnivou zář, která, tak jako ráno i nyní byla k spatření na výše položené protějšší skále, aniž by však bylo možno seznati, jsou-li tam nahoře lidé, — poněvadž ležela stále ještě hustá mlha na oně skalní partii.

"Také mne tento oheň již dávno znepokojuje", ozval se Gabriel. "Tam odtud se shora možno ovládati naši plošinu, a i když mlha znemožňuje jistý cíl, jest přece jen nebezpečno, kdyby odtud, byť i nazdařbůh na nás stříleli."

"Oni chtějí rozdělití naši pozornost", mínil Pedrillo, "nemyslim, že nám odtud hrozí nebezpečí."

"Přece ale musíme býti opatrní", řekl na to Gabriel. "Cesare, pojďte sem, a dávejte bedlivý pozor na ten oheň. Jakmile spatříte mlhou blesk výstřelu, okamžitě vystřelte na záblesk, který vznikne na pánvičky pušky, a cíle svého jistě nechybíte."

Ridě se radou Gabrielovou, položil se Cesar za napjatou vlněnou příkryvkou, s puškou připravenou k okamžitému výstřelu, kdežto Gabriel a Pedrillo věnovali veškeru svou pozornost protějšmu skalnímu hřebenu. Hlavně svých pušek položili do střílen mezi kamením, aniž by však tyto vyčnívaly.

Opět uplynula delší doba, aniž by se co událo. Hrobový klid panoval kolem; ani to nejmenší nenásvědčovalo, že dvě strany jsou zde připraveny k boji na život a na smrt.

"Jak to skončí?" tázal se Gabriel vážně vedle ležícího Pedrilla.

"Na tu otázku možno dáti odpověď teprve tehdy, až zde bude nějaký začátek", odpověděl sarkasticky Pedrillo. "Bude mi mnohem volněji, až vyměním několik kulí. Tenhle klid je nesnesitelný."

"Je to pravda, neboť právě tak jako jest příjemné mlčení divočiny pro zasloužence, tak trapné působí, když jeden ví, že jest obklopen nepřáteli, aniž by ho tito napadli."

Dva za sebou rychle následující výstřely přerušily ticho kraje; první přišel se skály, kde hořel oheň, druhým dal Cesar odpověď dle rady Gabrielovy. Třikráte za sebou opakovaly se tyto dvojité výstřely

bez výsledku. Celý dešť jedlového jehličí a několik větví spadlo na lovce, kdežto dle všeho také Cesarovy kule nezpůsobily nepříteli žádnou škodu.

"Přepust'te mi své místo, Cesare", pravil Gabriel, "a zaujměte moje. Pedrillo, ukaž mu, jak má položití hlaveň pušky, aniž by z protějška mohl býti spatřen."

Oba opatrně změnili svá místa, a Gabriel pátral svým zkušeným okem z nového svého stanoviště nejdříve po výšině a pak po rovině.

Při pohledu na rovinu vydral se mu z úst výkřik překvapení. Několik balvanů, jak ležely v rovině po různu, bylo na sebe narovnáno a stály od sebe v malé vzdálenosti. Takové záštity z kamení byly čtyři.

Gabriel ani okamžik nepochyboval, že za těmito čtyřmi kryty jest schováno právě tolik nepřátel, kteří měli za úkol, zabrániti případnému útěku obležených po rovině.

Jen jediný okamžik potřeboval Gabriel, aby učinil toto pozorování, potom obrátil veškeru svou pozornost na zář z ohně.

Cesar zaujal mezitím své místo vedle Pedrilla.

"Nechybil jste snad", promluvil první, "že jste oba ty muže svými úsměšky rozhořčil?"

Pedrillo se pousmál.

"Kdybyste znal ty padouchy tak jako já, done Cesare," odpověděl, — "pak byste nebyl tuto otázku vyslovil. Vy ještě neznáte tuto čeládku, která je ještě horší, než praví Indiáni. Tito renegáti mají všechny nečtnosti rudocha, ale nikoliv jeho ctnosti. Spojující v sobě všechny neřesti bílého a rudého plemene, docilují pokolení mišenců, kteří jsou ještě horší, než rudoši. Gabriel a já byli jsme jednou v zajetí Mišence a Rudé Ruky, a tu jsme viděli, jak otec a syn, kořalkou zmoženi, jako divoké šelmy vrhli se na sebe, aby se pobili."

Cesara zamrazilo při tomto líčení. —

"Viděl jsem oba tyto muže válet se v prachu — ah, tady je jedna ta šelma, která mi dá přile-

žitost, abych vyzkoušel jistotu své ruky", přerušil se náhle Pedrillo, "ten muž nečiní dobře, že je tak zvědavý a chce se přesvědčiti, co my děláme; při tom je ale hloupý, poněvadž si myslí, že budu považovati jeho pomalovaný obličej za podzimní, zčervenalé listí —"

Ozval se třesk Pedrillovy pušky, jemuž následoval zuřivý výkřik.

"To nebyl křik toho, kterého jsem trefil", poučoval Pedrillo svého mladého společníka, zatím co opět nabíjel svou zbraň; "nebot' svého muže trefil jsem přímo do oka, to vím zcela určitě, a v takovém případě se nekřičí, tu jest smrt okamžitá. — O čem jsme to před chvílí hovořili — ach, ano! — o Mišenci a Rudé Ruce. — Já jsem tehdy viděl, jak syn klečel na otci a chtěl ho skalpovat; jeden Indián tomu zabránil. Jak vám pravím, my nemáme od těchto lidí, — jimž není nic svatého, ničeho dobrého k očekávání. Gabrieli", — zvolal potom, "máme o jednoho nepřítele méně."

"Vím", odvětil tento prostě. — "Vždyť ty jsi střelil."

Opět uběhla hodina v nehybném mlčení.

"Gabrieli", ozval se konečně opět Pedrillo, "ty jsi dnes nějak náramně mlčenliv. Což na své straně nemáš žádnou příležitost, abys dal své pušce promluvit?"

"O ano", odpověděl tento, "dole jsou čtyři rudoši, ale ukrývají se za zástitami z kamenů."

Gabrielův zrak pátral již opět na skále, kde hořel oheň, a v tom okamžiku pronikly dva ohnivé záblesky mlhou. Dvojí výstřel s výšiny ještě nedospěl k jeho sluchu, když ozvala se puška Gabriela, — takže tři výstřely splynuly téměř v jeden.

Výsledek těchto tří výstřelů byl různý. Vlněná příkrývka, která byla napjata mezi oběma jedlemi, byla nepřátelskými střelami se svého závěsu stržena, kdežto Gabrielova kule poslala jednoho rudocha do věčných lovišť.

"Pohled'te tamto, done Cesare", volal Pedrillo, "škoda, že skalní stěna brání vám v rozhledu. Jaká

škoda. Přišel jste o nádherný pohled. Jen přítel Gabriel dovede uchystati takové překvapení."

Indián, který byl zasažen Gabrielovou kulí, zřítel se se skály, marně se namáhaje někde se zachytiti. Jeho tělo spadlo do malého jezírka, do něhož vrhal své vody vodopád.

"To byla pěkná rána", opět se ozval Pedrillo, "každý si můžeme udělati zase jeden zářez na pažbách našich pušek, nebot' máme v těchto horách opět o dva nepřátele méně."

Gabriel nenaslouchal slovům svého starého druha. Když sledoval pád, jeho kulí trefeného rudocha, jeho ostré oko učinilo objev, který zdál se mu býti důležitější, než jeho výborná rána.

Když totiž střelený Indián řítil se do jezírka, ztlačil při pádu skupinu křovin, za nimiž ukázala se zraku užaslého Gabriela, skalní vyvýšenina, která by nezdála se míti žádnou cenu pro povrchního pozorovatele, leč jinak tomu bylo u Gabriela. Okamžitě v duchu dělал závěry ohledně otvoru ve skále, který spatřil, a přišel pravdě s obstojnou jistotou na kloub.

Ona skála sprostředkovala totiž spojení s řekou Rio Gile, a Gabriel, který se něco podobného domýšlel, kombinoval již v tomto okamžiku a uvažoval o prospěchu, který z toho může povstati jemu a jeho přátelům, kdyby je hlad přinutil k ústupu.

Současně pomýšlel též na znovu upevnění příkrývky. Pro tento okamžik bylo to však nemožné, — nebot' takový pokus znamenal jistou smrt. A přece bylo nezbytně nutno, ochranu tu opět zříditi.

Zatím co Gabriel přemítal, jak příkrývku znovu upevniti a zároveň o tom, jako onoho náhodou objeveného východu dole u jezera nejlépe použiti k útěku, neztrácel místo, kde oheň hořel, z očí.

Domníval se totiž, že druhý Indián, přesvědčen jsa o bezúčelnosti své střelby a polekán bidnou smrtí svého druha, své stanoviště opustí a odebere se ku svým sou-druhům. Aby se k nim dostal, — musel onen muž však zvoliti ce-

stu, která ho úplně neukrývala, a na tom založil Gabriel svůj plán; dobře mířeným výstřelem počet nepřátel o jednoho muže zmenšiti.

A také se nemýlil. Brzy rozpoznal pohybující se chochol Indiánského bojovníka, — jenž brzy se zdvihal, brzy opět klesal, jak sebou přinášela nerovnost půdy. Jeden okamžik chochol zůstal nehybný, a Gabriel se domníval, že Indián ho pozoruje, nepohnul proto sebou a nahnul trochu hlavu stranou, takže to ze zdálky vypadalo, jakoby pohlížel jiným směrem. —

Tu se stalo něco neočekávaného. Indián podlehl oné honosivosti, kterou se rudoši vedle lsti a potměšilosti vyznamenávají — a vystoupil na skalní výběžek, vydávaje se za terč nepřátelským kulím; zamával při tom puškou a vydal daleko slyšitelný válečný pokřik.

Tento vítězoslavný křik skončil výkřikem smrtelným. Gabrielova puška odstranila opět jednoho nepřítele.

"Půjde-li to tak dále", zabručel spokojeně Pedrillo, "budeme moci brzy dáti se na pochod."

Gabriel připlížil se nyní ku svým přátelům a tiše jim oznámil objev jaký učinil při pádu jim střeleného Indiána a vyslovil naději, že v nejkrajnějším případě budou moci oné cesty použití k útěku. — Ovšem, vydávali by se tím v nebezpečí, že nenajdou snad žádného východu z oné skály a že jim zvlhne prach, čímž by se připravili o poslední prostředek k obraně, ale v nejhorším případě poskytoval jim tento zoufalý pokus přece jen trochu naděje.

Na obou stranách po těchto posledních událostech nastala opět přestávka v akci, jež byla pro lovce tím nesnesitelnější, ježto, neznajíce sílu svých nepřátel, doufali, že při pokračování boje, brzy by měli ve věci té jasno.

Mišenec a Rudá Ruka přemýšleli o dalším postupu, aby dostali lovce živé do svých rukou, a první rozkázal, aby Indiáni odložili ozdoby svých hlav, aby neprozřetelným pohybem nestali se terčem

strašlivých pušek jejich nepřátel. Sice byla protější skála jako vymřelá, žádné hnutí, žádný zvuk neprozrazoval přítomnost lidí, ale Indiáni dobře věděli, že při nejmenší neopatrnosti hrozí jim odtud smrt a zkáza.

Mišenec seděl se svým otcem na zemi, oba kouřili ze svých hliněných dýmek a čas od času vrhali neblahé pohledy na Augustina, — který během doby, kterou na skále strávili, zakusil tisícerá muka smrtelného strachu.

Se stoupající úzkostí, že náhodou může být poklad v údolí objeven, stoupal i jeho strach, zvláště když jeden ze zastřelených rudochů zřítíl se do údolí. Jak snadno při pádu mohl jeho tělem být odkryt — neodvážil se ani domyslit konce. Nespatřil totiž, že Indián spadl do jezírka. Šťastnou náhodou jeho obava se nesplnila a přece stále trásl se strachem o svůj poklad a o svůj život.

"Musíme tomu učiniti konec", pravil náhle Mišenec, při čemž povstal a pokynul Antilopě, aby k němu přistoupil blíže. "Trvá můj rudý bratr ještě na tom, vydati tři bělochy živé do rukou Černého Ptáka?"

Antilopa přisvědčil.

"Tři tvoji rudí bratři již padli kulemi oněch tří bělochů, chceš ještě více obětí?"

"Nemůže-li být jinak — co žádáš?" —

"Aby ti tři běloši padli do našich rukou živi, musíme ještě tři tvé bratry obětovati."

"Nevím, co zamýšlíš — ale proč to neřekl můj bratr již dříve a obětoval marně životy tři udatných bojovníků?"

"Chceš na sebe vzít, vybrati tři z tvých bratrů, kteří chtějí položit své životy za ony tři bělochy?" — tážal se Mišenec, nezodpověděv otázku Antilopy.

"Nevíte vy dva žádný jiný prostředek?" otázal se tento.

"Žádný! Můžeme je hladem přinutiti ku vzdání se, ale já ve třech dnech musím být u Buvolího jezera a tam jsou dva dny rázného pochodu."

"Nuže, necht' můj bratr rozka-

zuje", odvětil klidně Antilopa.

"Dobře! Vyhledej tedy ony tři z tvých bojovníků, kteří jsou hodni, aby za krev Černého Ptáka šli na smrt. Počkám čtvrt hodiny."

Antilopa svolal Indiány, kteří se ještě nalezali na skalním hřebenu, a měl s nimi delší rozmluvu. Když tato byla skončena, došlo dle Indiánského zvyku k losování a tím způsobem byli vybráni tři rudoši.

Mišenec a Rudá Ruka věnovali těmto obřadům celou svou pozornost, jsouce zvědaví, zda se najdou tři Indiáni, kteří budou ochotni věnovati své životy plánu Mišence. Tohoto okamžiku použil Augustin k tomu, aby nepozorovaně zmizel za křovím. Hodlal, když vrhl ještě jeden pohled do zlatého údolí, sestoupiti dolů, vzíti k sobě část pokladu, aby v nejhorším případě ukonejšil tím Rudou Ruku.

Obřady losování byly skončeny, tři kandidáti smrti čekali rozkazů Mišencových.

"Jsou moji rudí bratři připraveni, umřítí za jejich náčelníka?" — tážal se jich Mišenec.

"Člověk se narodil, aby zemřel", odpověděl jeden z Indiánů.

"Moji bratři budou moji smrt oplakávat", prohlásil druhý, "ale řeknou: zemřel statečný bojovník."

"Bolest a hlad budou hosty v mé chatě", ozval se třetí, "ale ve věčných lovištích shledám se opět se svými bratry a dětmi."

"Nuže, slyšte můj plán", pravil poté Mišenec, jsa spokojen hrdinskými projevy Indiánů. Tito se kolem něho shromáždili, a on a Rudá Ruka mluvili dlouho a naléhavě ku svým pozorným posluchačům.

Když skončili, vyrazili Indiány radostný výkřik, jenž v protější kuželovité hoře byl mocně zodpovězen. To byla po dlouhém mlčení opět první známka života tří lovců. —

"Brzy budou zpívat svou píseň umírajících", pravil Mišenec, — "krev Černého Ptáka bude pomstěna."

(Pokračování.)

Chvála blaží, nový odběratel "České Ženy" však pomáhá!

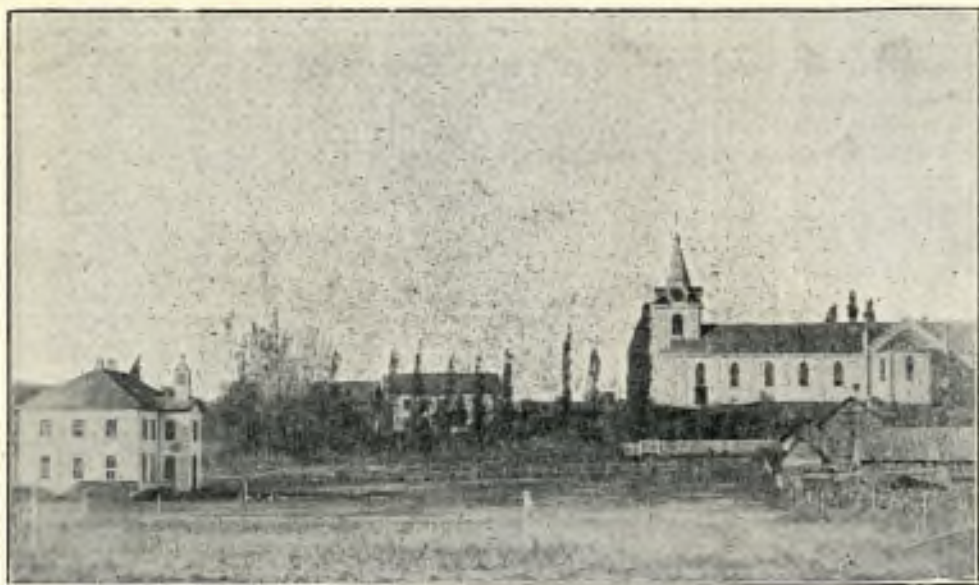
K diamantovému jubileu chrámu sv. Václava ve Spillville, Iowa.

Před 25 roky, 23. září 1910., kdy osada sv. Václava ve Spillville, Iowa, oslavovala zlaté jubileum své existence, napsal do "Hlasu" velmi pěknou historickou stat' o spillvillské osadě důst. p. Jan P. Brož, tehdejší i nynější její duchovní správce.

Z tohoto historického článku krátce přebíráme toto: "České, čisté a dnes výstavně městečko Spillville, Iowa, má své jméno po prvním osadníku, dobrém katolickém Bavoráku Josefu Spillmanovi, který se vždy laskavě choval k českým vystěhovalecům a pomáhal jim v jejich těžkých začátcích.

První čeští osadníci a zakladatelé chrámu Páně sv. Václava ve Spillville, Iowa, byli tito: Martin Bouška, Jakub Málek, Josef Linhard, Ignát Benda, Jan Novák, Sam. Doubek, Václ. Mikeš, Fr. Bouška, Josef Zahájek, Jan Klimeš, Fr. Švehla, Votava, Valenta, Kubeš, Pecinovský, Fr. Mikota, Tomáš Krůček, Kovářik, Fišer Vít, Václav Šilháček, Jan Ptáček a Václav Kopet; všichni jsou již na pravdě Boží, ale jejich synové a vnukové dále žijí v této nebo v jiných českých osadách, v nichž po příkladu svých dědů a rodičů, zakládali české kostely, takže platilo o nich pořekadlo: "Kde se usadí Spillvilláci, tam se staví kostel."

První český kněz, jenž do Spillville zavítal roku 1857., byl důstp. Frant. Kroutil, Moravan, jenž sloužil první mši svatou v příbytku Jana Dostála. Tento kněz vybízel české krajany, aby si postavili svůj kostel. Je pohutlivě čisti o stavbě tohoto kamenného chrámu Páně, zasvěceného sv. Václavu. Nejen mužové, ale i ženy a děti nosili kamení, maltu a jiné potřeby ku stavbě této svatyně, neboť nebylo dosti povozů. Pomáhal ka-

Kostel sv. Václava, fara a škola ve Spillville, Iowa.

ždý, co kdo uměl, co dovedl a nač ruce mozolné stačily.

Dne 16. května r. 1860. přijel do Spillville z německé osady Festina, dp. Federman i se zpěváky, a slavným způsobem položil a posvětil základní kámen k novému českému svatováclavskému kostelu.

Osadníci s takovou horlivostí pracovali na stavbě kostela, že již na sv. Václava téhož roku konaly se v něm první služby Boží.

Roku 1862. konal se v osadě sv. Václava missie dp. Špaček.

Roku 1865. převzal duchovní správu této osady, a to na dva roky, dp. Antonín Urban. Za něho postavena byla fara, kterou později dp. Fr. Mikota upravil.

Po odchodu dp. Urbana osada na čas osiřela, až se jí ujal dp. Laixenberger.

Po něm stal se farářem osady dp. Fr. Mikota, který měl ve Spillville matku, bratry a sestry.

Tehdy osada spillvillská byla rozsáhlá, neboť uzavírala v sobě nynější samostatné osady: Protivín, Fort Atkinson, Little Turkey a Calmar. Lid však byl tehdy nezámožný; farmičky měli většinou o 40 akrech a sužování byli tito pionéři živelnými pohromami; ti však, kteří vytrvali,

domohli se slušného blahobytu.

Za dp. Fr. Mikoty osada spillvillská postavila si první českokatolickou školu na severozápadě; postavena byla úhledná věž při kostele, tento pak zvětšen, zakoupeny na tu dobu výborné varhany, na něž náš geniální hudební skladatel Dr. Ant. Dvořák později při mši svaté hrával. — Dp. Frant. Mikota působil ve svatováclavské osadě od r. 1867. do roku 1881.

Po dp. Mikotovi převzal osadu dp. Ehrenberger, kněz staříčský, ale otužilý. Pořídil na věž hodiny. —

Když dp. Ehrenberger odejel zpět do Čech, stal se farářem svatováclavské osady dp. Tomáš Bílý, jenž mnohé nutné opravy na kostele, faře i škole dal provést. Jeho přičiněním zakoupena krásná barevná okna, kostel uvnitř opraven, kostelní roucha zakoupena atd. Ku slavnosti Božího Těla postaveny 4 úhledné kapličky na blízkém travnatém pozemku. Dp. Bílý působil ve Spillville přes půl sedmého roku.

Po něm převzal řízení osady dp. František Chmelař, rodem Moravan, dříve duchov. správce v Chelsea, Iowa. Dlouho však v osadě nepobyl. Zemřel 3. ledna 1896. na rychlé souchotiny. Příčina jeho předčasné smrti byla

ta, že za parného dne o Božím Těle, napil se ledové vody, zapocen po církevních obřadech a průvodu. Za krátký čas své působnosti v osadě založil odvětví Katolického Dělníka, spolek rytířů a staral se o rozkvět spolku sv. Růžence a Mariánské Družiny. —

Osada po smrti dp. Fr. Chmelaře kratší dobu byla osiřelou, až konečně byl v ní ustanoven za faráře dp. Josef Gajdoušek, který však brzy odejel do North Dakoty.

V září roku 1898. ustanoven ndp. arcibiskupem za faráře v osadě sv. Václava dp. Josef Dostál, který s osadníky postavil novou školu, jelikož stará již nevyhovovala a byla upravena na byt pro cti. Sestry-učitelky. Nato s obětavými osadníky zřízena prostranná síň spolková, v níž se r. 1901. konala generální schůze jednoty Katol. Dělníka.

Za duchovní správy dp. Jos. Dostála založen spolek sv. Anny Ú.J.Ž.A., zřízen pěvecký a hudební sbor, řízený p. Fr. Kováříkem, pořízena nová křížová cesta, upraveno okolí fary a hlavně hřbitov dán do pořádku.

Dne 1. července 1903. po blahodárné působnosti ve Spillville, ustanoven byl farářem v Chelsea, Iowa, na jeho místo pak

přišel dp. Petr Kloss, který jen krátce ve Spillville působil a sice do roku 1906. Pro chatrné zdraví vzdal se osady, v níž opravil farní budovu.

Po odchodu dp. Petra Klosse ustanoven byl za faráře ve Spillville dp. Jan P. Brož, který blahodárně tam působí od r. 1906. až do těchto dní. Za jeho správy zaplacen byl osadní dluh, řádně opraven byl příbytek pro ctihod. Sestry-učitelky, přistavěna ku zdím chrámovým kaple ku cti Bl. Panny Marie Lúrdské, přikoupen pozemek ku zvětšení hřbitova, pořízena nádherná mosaiková podlaha do kostela, zakoupena mešní roucha, zakoupeny do kostela nové lavice atd.

Za dp. Jana P. Brože slavila velkolepě osada sv. Václava své zlaté jubileum, na jehož upomínku zřízena slavnostní brána při cestě ku kostelu, od níž vedou prostranné schody ku dveřím kostela. Také krov a střecha na kostel byly pořízeny. Krátce za duchovní správy dp. Jana P. Brože učinila osada sv. Václava všestranný pokrok a může býti vzorem osadám i cizonárodním.

Ve Spillville, jak známo, bydlel o prázdninách r. 1893. za pobytu v Americe, náš velikán, český hudební skladatel Dr. A. Dvořák, v domě pana J. J. Kovaříka, který tehdy byl učitelem a dovedným varhaníkem v kostele sv. Václava. Na paměť toho pobytu zřízen byl blíže Spillville, v Riverside parku, pomník Dru Ant. Dvořákovi a každoročně koná se tam akademie s hudebními produkcemi, jichž se účastní na př. symfonický orchestr ze St. Paul a odjinud.

Ač městečko Spillville je venkovská osada, má svou zajímavou historii a je jistě správné, že oslavuje své diamantové jubileum slavně a okázale.

Také my se připojujeme ke všem jubilujícím a blahopřejeme osadě sv. Václava ve Spillville k pokroku a k úspěchu, jehož se za 75 let dočkala.

Bylo za těch 75 let třeba mno-

ho práce, obětí, bolestí a utrpení, ale s Boží pomocí dnes zde stojí ten chrám sv. Václava jako pevný, nerozbořený hrad a kolem něho dobrý, zbožný lid se svým duchovním Otcem velebne, s nadšením může zpívat:

"Bože, chválíme Tebe,
Pane, moc Tvou velebíme!"

H. D.

DOPISY.

PÍSEK, N. D.

Ctěná redakce! — Zasilám Vám smutnou zprávu, že Vaši stále odběratelky České Ženy, a více katol. časopisů, Miss Sylvie Seifriedové není více, zemřela v Pánu zapotřena sv. umírajících dne 2. září ve 3:40 hod. ráno, po bolestném utrpení šest a půl měsíčním. Trpěla rakovinou a churavěla po 14 roků. V Pánu zesnulá se narodila 16. prosince r. 1888. v Československu, v oblasti půlnoční uhelných dolů, prošla obecnou i vyšší měšťanskou školou. Ve stáří 15 roků přijela za svou sestrou pí. Pupeter do Spoj. Států do města Oshkosh, Wis., kde dostala práci zapisovat čas pro spol. Buckstaff Furniture and Casket Co. Za několik roků odjela do Chicaga na studii. Po skončených studiích, vyučovala na školách v St. Louis a Nebrasce, kde se seznámila s dp. J. Turkem a šla u něj zastávat místo hospodyně, kde působila ku spokojenosti dp. J. Turka 13 roků. Sl. Sylvie těžce onemocněla 13. února r. 1935, odjela na operaci do nemocnice sv. Michala do Grand Forks, N. D. Tam byla operována, ale seznali, že jí není pomoci. Vrátila se zpět do Písku, kde po velmi bolestném utrpení odešla k svému Spasiteli. V Pánu zesnulá byla velice milé společenské povahy, a kdo ji blíž seznal tak bude vždy na ni s láskou vzpomínat. — Zanechala 2 sestry a neteře, které jí dosloužily k smrti. Přináležela k spolku Katol. Dělník a Benevolent Society. Pozůstali truchlící si přejí poděkovat dp. kněžím, ctih. Sestrám, spolku Katol. Dělník, spolku panenskému, zpěvákům a všem účastníkům pohřbu. Při v

Pánu zesnulé sl. Sylvii ztrávili první noc na modlitbách tři osadnice, a druhou noc údové Katol. Dělníka. Pohřeb její se konal 4. září v 10 hod. Po výkroku ve faře vyšel průvod do kostela sv. Jana za účasti 7 dpp. kněží a zpíván žalm "Miserere", pak slouženo zpívané rekviem. Celebrantem byl dp. J. Turek, jáhnen dp. Duerr, podjáhnen dp. Řehoř. Proslov ku přítomním měl dp. Mikolášek v řeči české na téma "Učme se trpělivosti" po příkladu v Pánu zesnulé a proslov v řeči anglické dp. Maluski. — Po zpívaném "Libera" a proslovu vyšel průvod z kostela na hřbitov. Dp. Řehoř nesl vpředu kříž, po straně ministranti, pak prapor, odznak Katol. Dělníka a údové Katol. Dělníka, panenský spolek, ctih. Sestry, dp. Mikolášek z Lankin, N. D., dp. Maluski z Warsaw, N. D., dp. Bastien, Oakwood, N. D., dp. Turek, dp. Duerr z Lidgerwood, N. D. Před rakví nesly 4 malé družičky květinové dary. Rakev v Pánu zesnulé nesli členové Katol. Dělníka: J. Jelinek, Fr. Zdeněk, J. Kadlec, Fr. Lovčík, J. Hrabík a Fr. Jelinek. Za rakví šly dvě neteře, Miss Pupeter, Miss Scheiber, Miss Malone, posluhovačka v nemoci, a přátelé, další osadníci uzavírali průvod. Po obřadech u hrobu zpěváci zapěli: "Aj, zde místo k odpočinku po veškeré lopotě, zde ta brána, která vede k lepšímu po našem životě, kde nám Kristus slunce stkvoucí chystá radost nehynoucí. — Truchlícím vyslovuji nejhlubší soustrast, a v Pánu zesnulé Sylvii přejeme lehké odpočinutí, a světlo věčné at' jí svítí, at' odpočívá v pokoji.

Ctěníčka České Ženy.

SCHULENBURG, TEX.

Ctěná redakce! — Přiloženě naleznete ček na \$2.75 jakožto předplatné na Českou Ženu na příští rok. Jsem velice spokojena s Českou Ženu, její dopisy velice ráda čtu, a ty romány jsou tak šikovně složené, že skutečně vypadají jako příběhy ze života, a ti spisovatele musí umět víc než jen kaši jíst. Všecka čest jim za tak

poutavé a poučné povídky. Je to náš nejmilejší časopis který odbíráme. Můj starouš chce několik časopisů vypovědět, když těch kulatých tak chybí, já mu ale řekla: vypověz třeba všechny, jen Českou Ženu mně nech. — Při té bidě a starosti se aspoň s Českou Ženuškou potěším, a že také on ji rád čte, tak se nic neobávám že mi Č. Ž. vypoví. — Přiji vám štěstí, zdraví, a hodně odběratelů, obzvlášť předplatitelů, a zůstávám vaše věrná čtenářka

Mrs. J. A. Machalec.

BANNER, OKLA.

Vážená redakce a milé čtenářky České Ženy! — Jest ta naše Ženuška velice tenounká, nezapomínejte na ni milé ženy a pište, vždyť se dovidám, že se všude líbí kde je čtená. Já se mohu pochlubit, že jsem skrze ni získala milé přátele a známé, drahé krajany. Vynašla jsem milou krajanku a odběratelku Č. Ž. v našem městě, sleč. Zvonkovou. Jak hezky jsem ztrávila milou chvíli s ní. Pak jsem se seznámila s pí. či sleč. M. Novák z Edmond, Okla., zajeli až k nám, tak namáhavou měli cestu nás vyhledat. Mile jsem i s ní si pohovořila, a má tak hezkého, dobrého bratra, svobodného. Nebudete se p. Novák proto na mě hněvat, že to prozrazuji. Prosím o prominutí. Mám vždy nehoráznou radost mám-li to štěstí sejít se s krajany. Ale jak už to mé drahé znáte, že chudinu žádný rád nevyhledává, není čím uctít, a proto návštěva jde raději kde se uctívá. Rmoutí mě to velice, že jsem tak chudičká, ale moji vinou to není, ale kam pak až slabé ženské ruce dosáhnou? Činím se dosti a přec to nedostačuje.

Měla jsem velké starosti, jak zas své 4 školáky vypravím; není to maličkost při nynější drahotě. — Knihy se stále mění a spoustu peněz za ně požalují. \$8 jsem musela shánět jen za knihy, a to jsou školáci jen na obecných školách, a ještě nemají všechny knihy. Šila jsem 14 dní velice pilně, abych je aspoň částečně ošatila. Košile jsem klukům šila, Adélce šaty a kalhot-

ky, pak jsem tu měla 10-letou holčičku-sírotka, i té jsem ušila dvoje šaty a kalhotky, i ji jsem pomohla vypravit do školy. Jest chudičká, její mamička nic nemá, a nejhorší jest, že neumí šít, a já už této divence šiji šaty po několik let. Ráda to dělám, jen když mám z čeho šít. Ach, jak bych si přála být bohatá jako mnohý náš Oklahomský olejař, to by se sirotky daly oblékat. Často si myslím, mají-li děti nedbalého otce, že jsou na tom ještě hůře nežli úplní sirotci. Matka, ta vždy nastaví své síly, aby svým dětem opatřila aspoň to nejnutnější. Poslala jsem moji desítiletou Adélku do katolické školy v našem městě Elkena. Chudičká rodina, ale přece ji nabídl za zdarma zůstávání; jest to matka té malé holčičky. Jsou stejného stáří s Adélkou, obě jdou do téže školy. Evelinka namluvila Adélce jak hodné jsou školní Sestry — jak ji mají rády, a jak hezky učí, no, a Adélce nemusí dlouho nic chválit, hned začla žebrotit: "Mama, pust' mě s Evelinou do školy." Ono se to lehce řekne. — Musí se ve škole platit, a kde já seženu každý měsíc dva dollary. Nejstarší má divenka slouží, dostává jen \$3 týdně, tedy Adélka dopsala své sestře, aby na ni platila. Taky že se hned uvolila že bude, protože i ona začla chodit do katolické školy, a ví čeho se jí v ní dostalo. Má ty nejkrásnější vzpomínky na Sestry učitelky. — Ony dovedou citit s chudinou, — mají ty školáčky v lásce jako své dívky. Proto Adélce napsala: "Jen jdi. Když dostaneš ostávání zdarma, školu ti zaplatím." Měla jsem velkou radost, že tak starší sestra malé pomáhá, ale Adélka musí mít střevíce, klobouček, neb aspoň čepici, nemá kloudného kabátka. Tady na venkově se dalo nosit i hodně ošumělé, ale v městě to nejde. Za to zas tu se málo naučí kde má učitel tolik dětí ze všech tříd. Budu Vás mé drahé čtenářky snažně prosit o odložené věci, co už Vy nemůžete potřebovat, — vzpomeňte si na mne s tím, budu Vám tolik vděčit, nikdy Vaši dobře snahy nezapomenu. Já sama

zas pomáhám též kde mohu, neb jest to a má být zásada všech křesťanských žen pomáhat, stírat slzy bližních. Pak nebude naše víra haněna, že nečiníme jak nás učí. Nečiníme z ní jen plášť k ukrytí lakomosti a jiných nepěkných nášich chyb. Pomáhejme sebedmenším dárkem, bude nás blažít, že náš život žijem užitečně. Neopomeňte si žy blízké ode mě objednat mast' Nonat, i tím velice mi vypomůžete, já se za Vás všechny pomodlím. Podruhé Vám, milé čtenářky, napiši něco z mého rodného kraje a budu dychtivá přihlásit se krajanka. Jsem rozená u Loužné, okres Plánice, jsem tedy Šumavan-ka. R. 1913 jsem přijela do Ameriky jako malá divenka. Ach, jak smutno mi bývalo. Co slz jsem vylila pro svoji mamičku, vždyť jsem byla teprve 14 a půl leta stará, — nejmladší z naší rodiny.

Srdečně Vás všechny zdraví

Terezie Irvinský.

HALLETTSVILLE, TEX.

P. b. P. J. K.! — Jsem pořád upomínána, že prý proč nepišu do České Ženy. Inu ovšem už jsem nepsala delší dobu, nashromážděno toho mám plnou hlavu, ale ono to vždycky nejde. Někdy se nedostává času a někdy přijde nemoc, což je u mě častý host, a někdy sedne na člověka ta lenórka, takže člověk při nejlepším vůli nemůže. No už tedy jsem sedla a píšu. Nejdříve zasílám srdečné díky vážené pí. Anně Šidlákové v Něm. Brodě. Díky Vám za Váš krásný dárek, odznak z Eucharistického Sjezdu v Praze. Budu mít krásnou památku. Též za obrázek od sv. Štěpána z Prahy. Též jsem v tom kostele byla několikrát. Srdečný dík za pozdrav od vldp. Alfonsa Horneka. Ještě na mě nezapoměl? Už tolik tomu let. Až se s ním sejdete pí. Šidláková, tedy mu vyříd'te ode mě srdečné díky a též srdečný pozdrav, že si též na něho často vzpomínám, a zvláště na jeho krásná kázání. Pán Bůh ho ráciž silit, aby ještě mnoho a mnoho roků mohl rozsévati to simě Boží. Vám pí. Šidláková zasílám touto cestou srdečný pozdrav, a

těší mě, že jsem Vám udělala radost s dárkem. Bud'te tam s Pánem Bohem.

Tak zase něco od nás z toho slunného Texasu. Nyní není moc slunný, každý den nám prší, ale je to dobré, aspoň se trochu ochladilo. Vždyť jsme zde měli strašná horka, že člověk nemohl ani spát, a země už byla moc vyschlá. Ale jak se říká: Když je nejhůř, Bůh je nejbliž. Nyní se zase všechno krásně zelená, naroste krmení, i pastvy pro dobytek dost. Bavlny letos udělali farmáři asi málo. Já ven nikam nejdu, tedy bych nevěděla ani jak to na farmách dopadá, ale soudím tak, že tento čas každý rok přijelo fur s bavlnou dlouho do noci a časně ráno, a sirény troubily celý den a skorem i noc v džínách. Jsou zde v našem městě dvě džiny na bavlnu. A letos je tak ticho, fury nejezdí, sirény netroubí, tak té bavlny asi moc není. No aspoň bude mít větší cenu, a pro dobytek je to též lepší. No nebudu se míchat do farmářských věcí. Přála bych všem, aby dostali slušnou cenu za svoje namáhání. Též i já jsem se naohýbala ráda 11 roků na farmě při sbírání bavlny. —

Ted' to musím vzít zase z jiného soudku. Musím se pochlubit, že jsme zde měli 18. srpna pěknou a ušlechtilou zábavu. Ochotníci z Wied nám sem přijeli zahrát divadlo "Česká Maminka." No beze všech okolků všechna čest všem hercům, jak krásně a bezvadně hráli, že jsme se až obdivovali. — Ta maminka, ta to uměla (sl. Jindřiška Kallusová), že ji nemohl ani žádný poznat, ani já v jejím ustrojení, no a ty druhé nebudu ani chválit, ti se chválí sami že pěkně hráli. Tedy až zase nacvičíte nějaký pěkný kousek tam v tom Vašem městě, tak nás zase přijed'te pobavit. Věru je to k smíchu. Wied, taková malá osada a farma jedna od druhé kus, a oni se zmohou na české divadlo, a musí přijet obveselit nás měšťáky v Hallettsville. Není to k smíchu? Ale nedivte se, na venkově si udržují jak staří tak i ta mládež svoji mateřskou řeč Českou, ale v mě-

stě to je sprosté mluvit česky. — Těm mladým to ani nemůžeme zalívat. Za jedno je rodiče neučit mluvit česky, a za druhé neznají cenu naší krásné české řeči. Kdysi jsme hráli též české divadlo po dvakrát, pokaždě jiný kus, též jsem účinkovala, ale museli jsme dostat herce z farem. Pro to já jsem; tím se ti mladí pocvičí a ti staří pobaví. No, my staré to nepředěláme, a stejně už zde tak dlouho nebudem jak tu jsme. Tak nás to nebude aspoň tak bolet až ta naše krásná česká řeč bude pomaličku odumírat. — Zapoměla jsem ještě podotknout, že ti mladí herci v tom divadle zpívali krásné české písně, mně dobře známé ze školy. Až mi slzy vstoupily do očí, a doma jsem si ty písně propěvovala potichu (aby mě žádný neslyšel) pořád, jenže jsem zapoměla verš po verši. Díky Vám! To je jak jeden otec poroučel synovi, aby šel v neděli dělat. Synek řekl: Ale tatínku, vždyť to je třetí přikázání Boží, to se nesmí pracovat. — Tatík mu odpověděl: Mlč kluku hloupý, žádné třetí přikázání není. — Kluk vyrostl a nechtěl poslouchat tátu, a i ho týral. Táta se obořil: Takhle zachováš čtvrté přikázání Boží? Kluk mu odpověděl: Táto, vždyť jste řekl, že není žádné třetí přikázání Boží, tak když není třetí, tak také není čtvrté. Táta byl v koncích. Tak já také tak zpívala verš za veršem, ale kolikátý jsem nevěděla. — No však mě žádný neslyšel.

Vážená pí. F. Tučková, děkuji Vám za soustrast nad úmrtím mého manžela a též za pozdrav který opětuji. Tak Váš p. manžel už ví kde je moje rodiště když tam chodil kupovat dobytek. No to se pěkně prošel z Richmondu až do Krucemburku, to je dálka. A co je s Vámi p. Cimpl, že nic nepíšete? Když jsme spolurodáci píšete též něco. Nyní je tak málo dopisů v té naší Ženušce. Spoléhá se jedna na druhou. Co je s vámi pí. Marie Krotká, pí. Rosalie Dušková a jiné? Píšte přece každá občas něco; nyní už to horko přestává, tak se nemáte na co vymlouvat.

Vážené a ctěné odběratelky Č.

Ž., přibližuje se čas zase k předplacení. To to uteklo, pravda. — Nedejte se pobízet, nečekejte až Vám zrovna dojde poslední číslo. Ta čísla se Vám neztratí, o ně nepřijdete. Musíte si pomyslit, že redakce má též velká vydání, tak pamatujte na to! To se každá nemůžem ani dočkat toho dne kdy Č. Ž. přiletí, jak se opozdí, to je zlé, tak bud'te tak čerství k placení jako jste ke čtení. Prosím, nemějte mi to za zlé, já Vám neporoučím, jen připomínám. Tak abych něco neslízla, raději utíkám.

Se srdečným pozdravem na všechny čtoucí Č. Ž. se znamená Vaše Matilda Kafková.

WILKINSBURG, PA.

P. b. P. J. K.! — Ctěná redakce a drazí čtenáři České Ženy! Předně chci ct. redakci poděkovat za uveřejnění mého posledního dopisu, v kterém jsem psala že spolek "Česká Beseda" bude hrát divadlo po názvem "Románek tulačky Evy." Divadlo to se znamenitě vydařilo, nejen že bylo dobře sehráno, ale i návštěva byla hojná, neb i z dalšího okolí přišli lidé, aby se pobavili a rozveselili mezi svými krajany. Z úspěchu jsme se těšili všichni. Tentokrát zase chci čtenářům Č. Ž. oznámiti, že bude odbýván v těžce katolické síni, N. Canal Street N. S. Pittsburgh, Pa., banket a to na den 29. září, den to po svátku sv. Václava, a to přijde na neděli. Slavnost má začít o třech hodinách odpoledne, kdy bude dáván dobrý oběd (chicken dinner), a pak kratší dvě divadla, jedno bude sehráno v řeči české a druhé v řeči anglické. Už ted' se dělají všechny potřebné přípravy a celá svatováclavská osada se na to těší. Zda-li pak Vy pí. Kostial z Aliquippa budete moc přijet, abyste se opět pobavila? Doufám že ano. Též Vám chci touto cestou poděkovat za lístek, milou to vzpomínku z Vašeho výletu. Nyní ale musím sdělit smutnou zprávu, že se Pánu Bohu zalíbilo povolat k Sobě dlouholetou tajemnici našeho spolku sv. Anny, č. 16., pí. Annu Knížovou. V Pánu zesnulá zastávala úřad ten po 36 let, a tě-

šila se účtě a lásce nejen od všech spolkových sester, ale ode všech, kdo ji znali, pro její poctivost, dobročinnost a její milou povahu. A jak správně a dobře vše co tajemnice vedla, pracovala ze všech svých sil pro dobro spolku, a jejím největším přáním bylo, aby spolek prospíval a mohutněl. Však to také všechny spolkové sestry oceňovaly, vždy při volbách ji znova a znova volily, a třeba že už to v Pánu zesnulou zmáhalo, přece to vždy přijala. Ještě byla v srpnové schůzi, ale tento měsíc se schůze nesúčastnila, citíc bolesti v pravé noze, ale na lůžko upoutána nebyla. V úterý večer, to jest 10. září, kdosi z rodiny jí přišel navštívit, tak že mu uvařila kávu a počastovala ho. Ve středu ráno ji domácí neslyšeli chodit, tak dcera šla do její ložnice, a našla svou matku v posteli—mrtvou. Přivolaný lékař zjistil, že už byla asi hodinu mrtva, a příčinou její smrti že byla srdeční vada. A tak dobrá a zbožná ta žena, jaký tichý život vedla, tak také tiše skonala. Její děti jsou zaopatřené, ale o vnuka-sírotka se starala, který tu svoji dobrou "babi" velice bolestně postrádá. Dne 14. září se konal její slavný pohřeb z domu smutku na Peralto St., kamž se dostavil slušný počet spolkových sester a dp. C. J. Sovák vykonal patřičné obřady. Když byly pozůstatky v Pánu zesnulé nesený k pohřebnímu automobilu, tvořily členkyně spolku sv. Anny špalír, a pak v dvojstupu šly do českého chrámu Páně sv. Václava, kde byla sloužená velká mše sv. dp. C. J. Sovákem. Po mši sv. jsme zas členkyně sv. Anny vytvořily špalír a tím byla nesena rakev, a pohřební průvod se hnul, aby v Pánu zesnulá byla uložena k věčnému odpočinku na česko-katolickém hřbitově.

Zesnulé pí. Knížové kéž Bůh udělí radosti věčné a pozůstalým, zvláště pak rodině Vildmanové, vyslovuji tímto moji nejsrdečnější soustrast'.

A tak milé čtenářky, nevíme dne ani hodiny našeho života, a proto máme být stále na smrt' připraveny.

Všechny čtoucí srdečně zdravím, a vše dobré od Pána Boha přeje

Josefa Záhrobská.

JAK SE VARÍ POVIDLA?

Už dávno jsem Vám slíbil, že Vám popíši postup výroby zavařenin v továrně pana Kořínka v Ciceru. V továrně jsem byl, jest tomu už asi dva měsíce, stále jsem se chystal ku psaní, jenom že jsem zůstal při tom přání. Ono mne zdržovalo více příčin od psaní, hlavní ale jak já říkám jest "lenora", má žena to nazývá lenivost. A pak bylo zde v Chicagu stále moc horko.

Přišel jsem do továrny a místo abych šel vchodem kde chodí zaměstnanci, šel jsem přes kancelář, myslel jsem si, že se tam snáze dostanu a nenápadně si všechno prohlédnu, — než chyba lávky. — U dveří stál hlídač s čepicí na hlavě, a rozhodně mi zabránil vstup do továrny, poukazuje na nápis na dveřích: Nezaměstnaným přísně vstup zakázán. — Což dělati? — Vrátil jsem se zpět do "officu" a řekl tam můj "trubl" u informačního stolu, slečna vzala telefon a zavolala p. Kořínka z továrny. Přišel hned, rozesmátý jako obyčejně a povídá: "To je dosti, že se necháte viděti, myslel jsem si, že jste na nás už zapoměl", a pobídl mne hned do továrny. "Ukáži Vám tu výrobu od začátku, abyste měl o tom pojem." Vedl mne dlouhou chodbou do skladiště, surového zboží. Chodba bílá, zdi emailované, na zemi bílé dlaždice, všechno bez poskvrny. Vejdeme do skladiště a ta krásná vůně, ta mne omámila. Jako na podzim na venkově. Všechno možné, co na Božím světě roste, možno v tomto skladišti spatřiti, všechno ovoce na jaké si pomyslíte, bylo zastoupeno: švestky, broskve, meruňky, fíky, ananasy, jahody, třešně, maliny, a co já vím, co všechno. Všechny druhy krásně vyrovnány, v původních bednách, zavřeny až do dne užití. Co jest pravda, jakost páně. Kořínkových zavařenin vyžaduje první třídy ovoce a každá bedna jest jako první druh označena, —

žádné "second hand" zboží.

Právě dělali fíkovou zavařeninu. A popíši Vám postup výroby, jak jsem to viděl. Sušené fíky ležely v bednách zabaleny, dělník vyzvedl bednu na stůl, otevřel ji, dal rozbalené fíky na pojiždějící řemen, tento je dovezl ku mlýnu, kde se semlely a padaly rovnou do kotle, umístěného rovnou pod mlýnkem. Tam zase člověk sypal do fíků cukr, nevím už právě kolik pro každou bednu. 15 beden se vejde do kotle, když i cukr jest v tom, tak se kotel hermeticky uzavře, pustí se elektrika a kotel se dá do varu. V místnosti kde jsou kotly, jest též laboratoř, zde jest místo syna p. Kořínka, chodí od kotlu ku kotlu a zkouší, zdali zavařeniny jsou už hotové. Jsou-li tak se kotel otevře a obsah se vleje na velké aluminiové, čisté nádoby, a tyto pak zase samočinně se dopravují do místností kde vychládnou. Odtud se pak dopraví do vedlejší místnosti, kde se zavařeniny plní do nádob, do sudů, plechových i skleněných. Plnění mají na starosti děvčata, v uniformách, hezká jako kvítí. Jakkoliv továrna jest stále v chodu, ve dne v noci, 3 až 4 kotly jsou stále ve varu, nikde jsem tam zásob neviděl. Pan Kořínek mně řekl, že všechno jest takřka tak rychle prodáno, jak se to uvaří a vskutku viděl jsem, jak dělníci brali děvčatům nádoby z rukou, dávali na váhy a na truck. Není divu, dobré zboží chváli se samo. Zkuste to i Vy a ubezpečuji Vás, že jste doposud tak dobrých zavařenin nejedli. Všechno děláno velice čistě, z nejlepšího ovoce jaké možno dostati, a za jakost zboží ručím Vám já sám. Jenom si rozvažte jahody s cukrem, fíky s cukrem, ovoce a cukr, jest to jediné, co v zavařeninách jest. — Zkuste zboží našeho člověka a doporučte ho Vaším známým. Napište mu ještě dnes o ceník. Oznámku a adresu naleznete v České Ženě.

Před nějakým časem stěžoval si pan Dudek z Lisle, Ill., že mu kouří komín. Pane Dudek já Vám gratuluji, že Vám komín kouří, k tomu jest přece stavěný, aby kouřil. Tak nevím proč jste v něm pá-

lil vrbová poupata. Já to mám horší, mně totiž komín nekouří, za to více čmudí kamna. A čmudí moc a smrdí, a pomoci nevím. A na ty rady velice nedbejte. Povím Vám co se mi stalo. Chodila po domech cikánka, aby prý si nechali lidi hádati z ruky. Což z ruky mi hádati nebudeš, ale kouří mi kamna, nevíš co je toho příčina, anebo jak bych tomu mohl odpomoci? Ona že jó, v mém případě abych prý udělal "mocný" oheň a dal na něj hodně kočičích chlupů. Víte, že máme angorskou kočku, ta chuděrka měla takový krásný ocas, každý kdo ji viděl se na ten ocas zadíval a divil, a já, dareba, jsem jí ho ostříhal. Nelíbilo se jí to. — dvakrát mě při stříhání kousla, nepomohlo to ale, kočičí chlupy jsem musel mít. — Udělal jsem v kamnech z papíru "mocný" oheň a vhodil chlupy na něj. To byste měl ale vidět ten kouř — ba co kouř — smrad, který z kamen vyrazil. Ve všech možných směrech, ba i spodem, já myslím, že i z držadla u trouby se kouřilo. — Jest tomu už 14 dní, a doposud to v kuchyni smrdí, když někdo přijde k nám, tak se nezdrží, hned utíká, a místo aby řekl "So long", tak na schodech odplivá. To jest z toho, když člověk poslouchá cizí rady. Co z toho mám? Děti se mi smějí, žena se zlobí, sousedi, když jdu po ulici, do sebe šťouchají a usmívají, a kočka? Ta jak mne shlídne, prskne, utíká pod kamna a liže si ostříhaný ocas. Já Vám poradím pane Dudek. Když Vám komín nekouří (mám za to že jste chtěl psát, že Vám komín nekouří — anebo že Vám kouří kamna) tak udělejte komín 2-3 střevice vyšší, buď to dejte k vrchu troubu anebo z cihel. On ten komín nemá tah, či jak my na Moravě říkali "cuk". A pomůže Vám to, beze žertu.

Věda, že České Žena jest na farmě hodně čtena, chci napsati nějaké pokyny pro farmáře, a ani ne pro ty, ale pro lidi, kteří by se farmáři rádi stali. Dnes jest heslo: Zpět ku přírodě, totiž zpět k té hroudě, která lidstvo po tisíciletí živí. Mnoho lidí přišlo z venkova do měst, za války a po válce, —

tehdy ovšem, každý dostal práci a dobře placenou, kdežto dnes ti lidé, co mohli býti na farmách "svými vlastními pány", chodí nezaměstnaní po ulicích a nadávají — nic jiného neumějí. Konečně, vždyť jsme žili jako ve "šlaráfii", jako ve snu, a některým se nezdá ani dnes, aby se probudili. At' si mužové místo "oxfordek" obují boty, místo hedvábných košil bavlněné, vyhrnou rukávy, děvčata at' si s tváří smyjí jejich "válečné indiánské barvy" a s pomocí Boží zpět ku přírodě, zpět na farmu, — která je vychovala a kterou opovrhli. Nebot' již Hospodin řekl Adamovi v ráji: V potu tváře si chleba svého dobývatí budeš. — Někteří půjdou — někteří ne. Ono chuti bývají všelijaké a některá ženská pokud má kousek mýdla a mísu (kde jinak zadělává na kne-dlíky), aby si v ní oprala své kolikrát roztrhané hedvábné "undies" a punčochy, tak tou to nehne. "Dejte mi pokoj s farmou, — mám ji dosti od malička, — skoro vstávati, večer žádné "show", žádné "dancing" — mně se ve městě líbí. Tak ta nepůjde, pokud ji hlad nevyžene. A ta podpora se věčně dávati nebude, nebude z čeho. A pracovati nebudou, kdepak, to raději podporu. Ale teď o těch farmách. Jak farmu dostatí anebo jak k ní přijít, aby to nic nestálo? — Vyhleďte si farmu velikou, čím větší, tím lepší, postavte si na ní několik prasečích chlívků, ze starých prken nebo lepenkového papíru, to stačí, a běžte za vládou si udělati kontrakt: Za \$1,000 ročně se zavazujete, že žádných vepřů na prodej pěstovati nebudete. Ani at' Vám nenapadá, chovati prasata, zlobiti se s nimi, kupovati pro ně kukuřici, voziti do města, kde pak, zkrátka a dobře: Udělejte si kontrakt a lehněte do trávy. Vláda Vám dá za rok \$1,000, za pět let \$5,000, za 10 let \$10,000, no to už může býti hezká farma. A lidi říkají, že prý není žádný "čenc" k zbohatnutí, ale jest, lepší jako kdy jindy, jenom mít k tomu nerv.

Ono ti vepři, když se to tak vezme, jsou zpropadená věc. — Před dvěma roky byl "pork-loin" za 49

centů, a dnes ho stojí 1 lib. 52c. Rád bych věděl, zdali farmáři do- stávají za libru živé váhy 20c-25c. Vim, že ne, ten "profit" strčí do kapsy ti překupníci, o nichž praví Písmo svaté: nesejí, nežnou, ale sklízí. O zloděje se stará kde kdo.

Onehdy mě poslala má žena k řezníku a povídá abych koupil 2 lib. vepřového masa. Začíná býti marnotratná. Ono má už taky 50 a tak to víte, jak to bývá, tak se ani nedivte. Přijdu k řezníku, žádám maso, tento se na mne zlatý-

Panu BERNARDU STRÍŽOVI, Box 712, San Antonio, Texas.

Milený příteli! — Píši toto bez Tvého vědomí do Hlasu a C. Ž., kde jsem dobře znám. (Uveřejňuji v Č. Ž. román Mexická Růže). Tobě zde píši poněvadž znám Tvůj dobrý charakter řadu let. — Následkem stálého sezení co česko-amer. novinář jsem utrpěl zlou ledvinovou a játrovou nemoc. — Moje 50letá žena hrozně trpěla změnou života, bolemi kříže, boků a hlavy, jedna dcera potížení s dechem; druhá co prodavačka v obchodě bolestmi nohou. — Dnes jsme všichni zdraví, díky užívání Tvých radiových kompress které v naší rodině vykonaly skoro divy. Za pobytu v Texasu jsem co novinář poznal mnoho lidí co byli kompresama co prodáváš, uzdraveni, i když lékaři nemohli pomoci. (Kdo z čtenářů chce se u mne přesvědčit, jest vítán.) — Mnoho zdaru Ti přeje Tvůj upřímný Stan. Novotný. 1426 W. 18th Street, Chicago, Ill.

NABÍDNUTÍ K SŇATKU.

Vdovec 54letý, jenž dříve farmářil, pevného zdraví, rád by se oženil s dobrou českou katoličkou, třeba i s vdovou. Nejraději by pracoval a žil na farmě. Pište na adresu: — "Vdovec-katolík", c-o "Hlas", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

HLEDÁ SE ČESKÁ KATOL. ŽENA

k vedení domácnosti na farmě, která nehledí na velký plat jako spíše na dobrý domov. — Pište pod značkou:

"P.-18." "ČESKÁ ŽENA", 1611 So. 11th Street St. Louis, Mo.

mi okuláry podívá, a podívá: \$1.08 za dvě libry, a 14c na káru, za 2 hodiny ho budete mít. — Ptám se ho nač čítá těch 14 centů, a on povídá, že je to pro chlapce na "street káru", že musí proň do "stockyardů". Takové maso prý on na skladě nemá, tím přehazováním a vysycháním by na tom prý ztratil. "Štor" kdysi velice dobře zásobený, byl teď takřka prázdný, jenom něco drštěk, drobů, kravských noh, vepřových ocásků a miska "domáciho sulcu" z něhož trčely tři vepřové chlupy — jiného tam nebylo. A ukazoval mi vážky, na nichž prý váží maso. Byly ve skle a právě lékárnické. Prosím, tak se váží v Chicagu vepři, kteří se kdesi v Americe rýpají v hnoji.

A konečně pro Vás starší farmáře, obzvláště ty, kterým rostou hodně vousy. Neholte se celou zimu, bude Vám tepleji, nemusíte se ani tak umývat a na jaře se ohlaste u Vašeho "County Supervisor" a dostanete za akr vousů, které zaoráte \$50.00 a čím více akrů, tolikrátě \$50.00.

—dlák.

O DOBRÉ KÁVĚ.

Návodů na přípravu dobré kávy jest tolik, že se dá právem mluvit o "umění vařit kávu". Skoro každá hospodyně má svůj vyzkoušený způsob, ačkoliv spíše záleží na použitých surovinách. V prvé řadě je to voda, která ovlivňuje jakost tohoto oblíbeného nápoje. — Kdo by chtěl mít čistou chuť i aroma, musí vařit kávu v destilované vodě. To však není ani praktické, ani často možné. Proto se snaží hospodyně, aby zničila škodlivé součástky vody nejrůznějším vařením. Nejvíce ovlivňuje chuť kávy obsah soli, která je ve vodě. Všechny sole se však nedají vařením zničit. Dále záleží na přípravě kávových zrněk. Jisto jest, že dražší druh kávy jest mnohem vydatnější než druhy laciné a většínou se vyplatí je kupovat, neboť se spotřebuje mnohem méně kávy k přípravě nápoje. Někteří odborníci tvrdí proti obvyklému a rozšířenému mínění, že káva nemá být příliš jemně mletá jako moučka, nýbrž jako jemně zrnitá směs,

Při příliš jemném mletí prý se stroje mlýnku příliš zahřívá a odnímá kávě část aromatu. K přípravě kávy má být používáno jen porcelánového nebo hliněného nádobí. Máme-li kovové konvice, pak raději vaříme kávu v jiné nádobě a teprve hotovou nalijeme do konvice kovové. Dále má být káva chráněna před střídáním teploty. Má-li být přelivána, pak vypláchneme prázdnou konvici, do které má být nalita, nejprve horkou vodou. Z kovových konvic nemá být nahnědlá usazenina odstraňována, neboť jest jakousi chránicí patinou proti příchuti po kovu. Tyto konvice mají být pouze vyplachovány čistou vodou. —

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utišující a hojící působivostí má za účel, aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně zastavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. — Proč trpíte když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí domova, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Objednejte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete dle přímo nám, pro trubici HEMROCOLU, s cenným příkladem a obdržíte vše s podrobným návodem k používání obratem pošty.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál je předem zkoušet, napište nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Pište na: **Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 57), St. Louis, Mo.**

LUČNÍ THÉ

pro všechny vnitřní bolesti, nastuzení a flu. 50c balíček vyplacen.

J. L. Irwinsky, Banner, Okla.

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Klásterský Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní léčení závratě, vysokého tlaku krve, žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater, a vyrážek. Vrací zdraví stav těla.

Cena \$1.00 vyplaceně.

PATRIA TRADING CO.

5210 Broadway

Cleveland, O.

Po přelítí vařící vodou se nechá káva asi 5-6 minut odstát, pokud možno v horké lázni, pak teprve následuje prolití sítkem, nejlépe žitným. Všechny přísady ku kávě, jako jest cukr, mléko nebo smetana jsou věci chuti, nemají však vlivu na příchut' dobré kávy.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, od **Jeden tucet, po.....85c**
znaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík.....95c
Dva tucety, po.....80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta.

Chicago, Ill.

Pravá česká povidla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVĚ

zasíláme po celých Spoj. Státech za ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající povidla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

**KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,**

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misionářů
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Can You Find 10 Faces IN THE PICTURE BELOW?

Odpovězte rychle!

Dostane se Vám příležitosti

Získat \$2,250⁰⁰

neb Buick Sedan a \$1,250.00 v penězích

Zde je hodně peněz pro někoho. Chtěl byste je? Vyplátime \$5,000.00 v cenách. Můžete najít 10 neb více obličejů na níže uvedeném obrázku? Přehlédněte si bystře obrázek a označte ukryté obličeje. Vyplíte potom kupon, a rychle nám jej zašlete. My Vám pak dáme příležitost získat \$2,250.00. Někdo, snad Vy, obdrží nový Buick, a pospíší-li si, tedy \$1,250.00 v penězích více. Jistě, že byste chtěl

získat tuto velikolepou první cenu. Chceme, aby lidé měli všude příležitost získat tyto peníze. Je to náš způsob reklamy. Kromě první celkové ceny \$2,250.00, zahrnující rychlost, je 100 jiných cen. Druhá je De Luxe Chevrolet Master Six Sedan neb \$750.00. Třetí cena je De Luxe Ford V-8 Sedan, nebo \$600.00. Čtvrtá cena je \$150.00 a pak mnohé jiné ceny. Zašlete Váš kupon dnes!

Neposílejte žádných peněz — pouze kupon.

Prohlédněte si tento obrázek cesty a zkuste, zda-li tam najdete deset skrytých obličejů. Dobré oči je naleznou. — Některé jsou obrácené, v oblacích, krovínách a jinde. —

Důkaz, že ceny jsou vypláceny.

W. H. Hardy, Kansas, obdržela \$2,750.00. Mrs. Sophie Griesser z Pennsylvanie \$2,250.00, a mnohé jiné od firmy G. F. Stayton. — Firma je spolehlivá. Patříme k obchodní komoře v De Moines, a

Některé šťastní vítězi.

Zadejte jména

ODPOVĚZTE RYCHLE.

Pamatujte si, že nežádáme ani jednoho centu s vaší odpovědí. Vše co uděláte nyní je najít deset obličejů, jestli je vám to možno a zašlete kupon. Zašlete odpověď hned. Tři prominentní a spolehlivé soudcové dohlédnou, aby ceny byly uděleny poctivě a bezodkladně. Tisíce dolarů ve zvláštních peněžních odměnách. Více než sto velkých cen dohromady, kromě mnoha jiných zvláštních.

**Za rychlost
\$1,250.00
zvlášť**

Zašlete odpověď rychle, my vám povíme jak je získat.

Peníze k výplatě jsou na zvláštním vkladu ve velké, silné bance v Des Moines. Neriskujete ničeho když je vám udělena první cena dle našeho plánu. Rychle! Poznačte obličeje které najdete a otešle kupon. Můžete vybrat \$2,250 co první velkou cenu.

G. F. STAYTON CO., Pres., Dpt. 135,
1912 Grand Ave., Des Moines, Iowa.

Není to tak snadné jak si mnozí myslí. Nevzdejte se. — Hledejte je a možná že je naleznete. Neodkládejte. Je zde \$1,250.00 za rychlost, když budete uznán výhercím první ceny dle plánu, který Vám zaslílka kuponu přinese. Proto neotálejte a zašlete kupon dnes.

Zašlete tento kupon a my Vám zašleme příležitost ku získání \$2,250.00 co první ceny. Neodkládejte na zítřek. Učiňte tak dnes! Nyní!

DEPT. 135.

Našel jsem obličejů.

Moje jméno

Adresa

Město Stát